

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

2019. gada 30. novembrī

**Noslēguma ziņojums
par sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu
patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu
laika posmā no 2018. gada 1. jūnija - 2019. gada 30. novembrim**

I. Vispārīga informācija

Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” (turpmāk tekstā - LSK), pamatojoties uz 2018. gada 21. maija iepirkuma līgumu Nr. S-SIF-2018-13 par „Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu”, sniedz sociālo mentoru un sociālo darbinieku pakalpojumus patvēruma meklētājiem, personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā “Mucenieki” (turpmāk – PMIC), Ropažu novadā un ārpus tā – visā Latvijas teritorijā.

Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu sniegšana patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu tiek veikta Eiropas Savienības fonda projekta „Dažādības veicināšana” Nr.9.1.4.4./16//I/001 ietvaros. Projekts tiek īstenots saskaņā ar 2016. gada 9. februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.102 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4. pasākuma “Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)” īstenošanas noteikumi”.

Noslēguma ziņojums, atbilstoši iepirkuma līguma Nr.S-SIF-2018-13 1.pielikuma 5.20. apakšpunktam, ir izstrādāts par visu pakalpojuma sniegšanas laiku – 18 mēnešiem: no 2018. gada 1. jūnija līdz 2019. gada 30. novembrim.

Pakalpojuma sniedzējs:

Biedrība “Latvijas Sarkanais Krusts”

Kontaktpersona:

Uldis Līkops, biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” ģenerālsekretārs, tel. 67336651, e-pasts: secretariat@redcross.lv

LSK ir biedru un brīvprātīgo organizācija, kas nemitīgi attīsta un pilnveido savu darbību un piedāvātos humānos pakalpojumus cilvēkiem, kam palīdzība nepieciešama visvairāk. LSK ir uzkrājis ilggadēju pieredzi darbā ar sociālās atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām Latvijā – individuāliem klientiem, grupām, ģimenēm ar bērniem, trešo valstu valsts piederīgajiem, patvēruma meklētājiem, bēgļiem, personām ar alternatīvo statusu u.c., tādējādi sekmējot klientu krīzes situācijas pārvarēšanu un veicinot šo personu iekļaušanos sabiedrībā. Saskaņā ar Starptautiskās Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness kustības pamatprincipiem, LSK sniedz palīdzību cilvēkiem, nešķirojot pēc tautības, rases, statusa sabiedrībā, ticības vai politiskiem uzskatiem, saglabājot neitralitāti un veicinot humānismu – atvieglot cilvēku ciešanas, aizsargāt dzīvību un veselību, nodrošināt cieņu pret cilvēku, veicināt savstarpējo sapratni, iecietību un sadarbību.

Pakalpojuma sniegšanas ilgums:
2018. gada 1. jūnijs – 2019. gada 30. novembris

Pakalpojuma mērķis:

Veicināt patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu pilnvērtīgu sociālekonomisko iekļaušanos, mazinot šķēršļus nodarbinātībai un sekmējot integrāciju sabiedrībā.

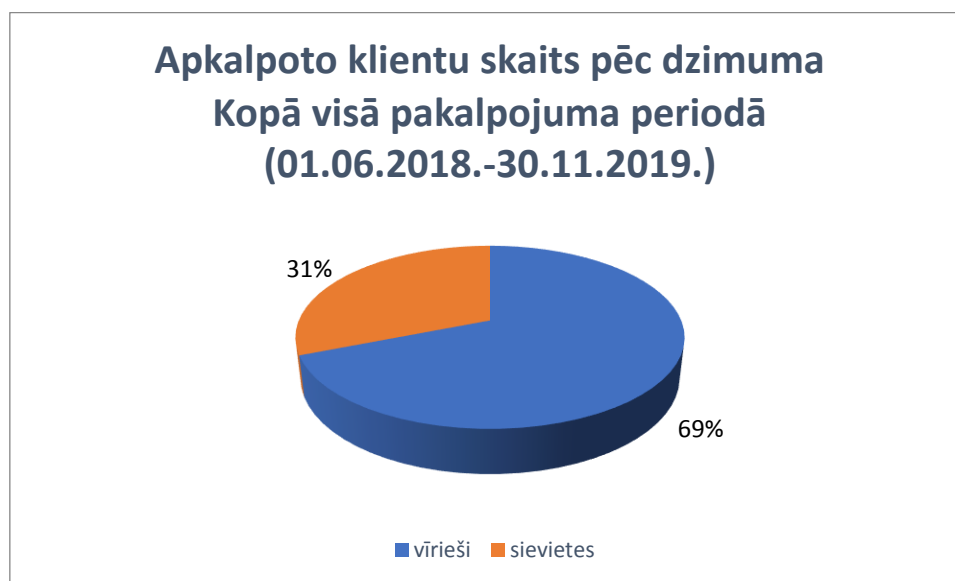
II. Mērķa grupas portrets

Pakalpojuma mērķa grupa: patvēruma meklētājs – persona, pāris vai ģimene ar bērniem vai bez, kas ir pametusi savu mītnes zemi un lūgusi patvērumu Latvijā. Pēc patvēruma lūguma izskatīšanas perioda, kas var ilgt no 3 līdz 12 mēnešiem, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde paziņo pieņemto lēmumu. Ir iespējami trīs lēmumu veidi: pirmais - atteikums piešķirt statusu, otrais - piešķirts alternatīvais statuss (no viena līdz pieciem gadiem), trešais – piešķirts bēgļa statuss (uz pieciem gadiem).

Sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojums patvēruma meklētājam tiek nodrošināts statusa piešķiršanas lēmuma izskatīšanas periodā, kā arī 12 mēnešus pēc statusa piešķiršanas.

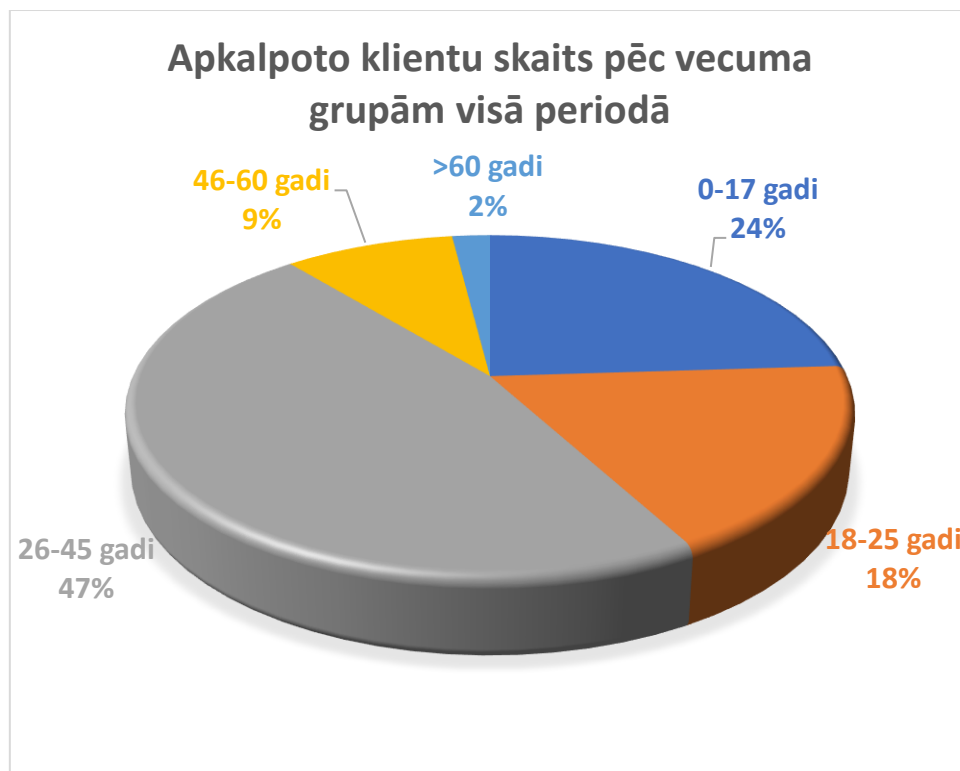
Daudzos gadījumos šie cilvēki ierodas no valstīm, kurās notiek konflikti vai karadarbība. Daudzi no viņiem ir bijuši liecinieki vardarbībai vai cietuši no vardarbības un spīdzināšanas, ir zaudējuši tuviniekus un sociālā atbalsta tīklu, pieredzējuši psiholoģiski sarežģītu un traumatisku migrācijas procesu. Lai gan pirmie iespāidi pēc ierašanās valstī, kurā viņiem ir cerības iegūt alternatīvo vai bēgļa statusu, parasti ir saistīti ar atvieglojumu un cerībām, ka ir iegūts drošs un mierīgs patvēruma, pēc ierašanās jaunajā mītnes valstī šiem cilvēkiem ir jāpiedzīvo gan sarežģītas juridiskās procedūras, gan jāmēģina iejusties jaunajā valodas un kultūras vidē. Tas bieži rada frustrāciju un liek zaudēt cerības un ilūzijas, īpaši pēc tam, ja ir saņemts statusa pieprasījuma atteikums. Ja tomēr statuss ir saņemts, tad šīs personas bieži saskaras ar sociālo un ekonomisko nevienlīdzību, sociālo atstumtību. Ir jāņem vērā, ka šī nav viendabīga grupa, tajā pastāv liela kultūru un iepriekšējās pieredzes daudzveidība, dažādi izglītības līmeņi, tostarp augstākā izglītība, bet nereti arī analfabētisms, darba pieredzes un angļu vai krievu valodas zināšanu trūkums, kas sarežģī sociāli ekonomisko iekļaušanos.

Attēls Nr.1

Kopā visā periodā apkalpoti 274 klienti, no tiem 69% vīrieši, 31 % sievietes. Pirmajā periodā 36% sievietes un 64% vīrieši, otrajā – 27% sievietes un 73 % vīrieši, trešajā periodā 29% sievietes, 71 % vīrieši.

Attēls Nr. 2

Pakalpojuma sniegšanas laikā vidējais klientu vecums (vecuma grupā no 18-60) bija **32 gadi**, savukārt, kopējais klientu vidējais vecums - **26 gadi**. Kopā apkalpoti 66 bērni, 204 pieaugušie (18-60) un 4 klienti virs 60 gadiem.

Attēls Nr.3

Apkalpoto klientu sadalījums pēc valstiskās piederības

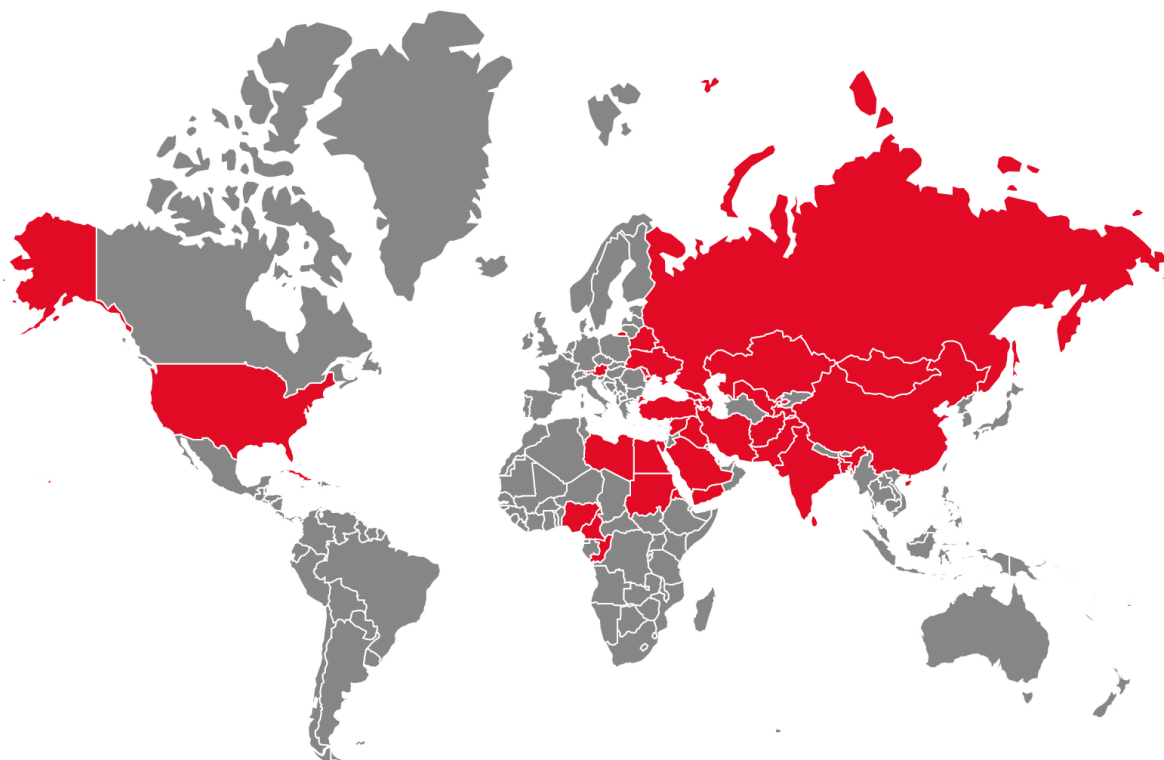
2018.gada jūnijs – 2019.gada novembris (n=274)

Kopumā pakalpojuma sniegšanas laikā pakalpojumu saņēmuši patvēruma meklētāji un personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu **no 34 valstīm**. Visvairāk klientu nāk no tādām valstīm kā Krievija (42), Azerbaidžāna (42), Irāka (24), Sīrija (15), Turcija (13), Afganistāna (12), Ēģipte 11, Gruzija 11, Uzbekistāna 11, Nigērija 11, Ukraina 10, Kuba (9). Savukārt, katrs desmitais no kopējā apkalpoto klientu skaita Latvijā ieradušies pa vienam vai diviem no tādām valstīm kā Kazahstāna, Kirgizstāna, Moldova, Lībija, Palestīna, ASV, Austrija, Saūda Arābija u.c.

Apkalpoto klientu sadalījums pēc valstiskās piederības visā pakalpojuma periodā

Kopumā pakalpojuma sniegšanas laikā pakalpojumu saņēmuši patvēruma meklētāji un personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu no 34 valstīm

Attēls Nr.4

Statusa izskatīšanas procedūra un atteikšanas gadījumu pārsūdzības

Vidējais lietu izskatīšanas ilgums *pārvietotajām personām*¹ ir 3 mēneši², ņemot vērā to, ka liela daļa identifikācijas darbību, kā arī drošības iestāžu pārbaūžu tika veiktas vēl pirms šo personu ierašanās Latvijā. Šajās lietās tika pieņemti pozitīvi lēmumi, tādēļ nebija apelācijas procedūras un attiecīgi – termiņa pagarinājuma. Pārskata periodā netika pārvietota neviena persona Eiropas Savienības pārvietošanas programmas ietvaros.

Lietu izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas termiņš personām, kuras patstāvīgi iecerējušas Latvijā, ir atbilstošs Patvēruma likumā noteiktajiem termiņiem – aptuveni 5 līdz 6 mēneši (tajos ietilpst identifikācija, intervēšana, dokumentu ekspertīze, drošības iestāžu pārbaudes, lietas apstākļu izvērtēšana un lēmuma pieņemšana) līdz 1. instances lēmuma pieņemšanai, negatīva lēmuma gadījumā - 1 mēnesis lēmuma apstrīdēšanai tiesā un 3 mēneši tiesas sprieduma gatavošanai. Tātad, vidējais lietas izskatīšanas termiņš – 9 mēneši. Ja saņemts pieprasījums no drošības iestādēm par to, ka lietā nepieciešams veikt padziļinātas pārbaudes, lietas izskatīšanas termiņš var tikt pagarināts.

Visā pakalpojuma periodā **50 pozitīvi PMLP lēmumi (38 bēgļa statusu un 12 alternatīvo statusu)**

Visā pakalpojuma sniegšanas laikā **pozitīvu** Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP) lēmumu par statusa piešķiršanu saņēmuši:

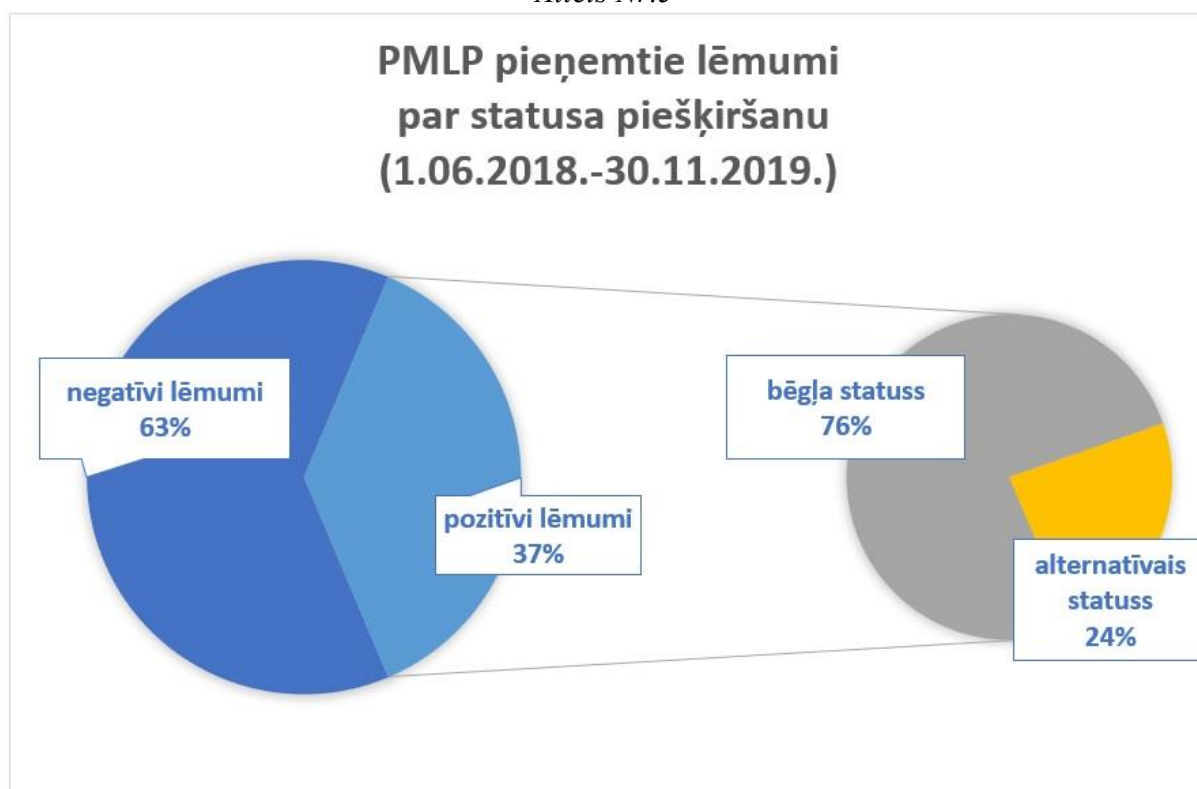
¹ Eiropas Savienības pārvietošanas programmas ietvaros pārvietotie patvēruma meklētāji no citām valstīm (Latvijas gadījumā - no Grieķijas)

² PMLP sniegtie dati uz 2018.gada jūlija mēnesi. Pakalpojuma sniegšanas laikā netika pārvietota neviena persona Eiropas Savienības pārvietošanas programmas ietvaros.

1. periods – 16 pozitīvi lēmumi: 14 bēgļa statusi Sudānas, Krievijas, Sīrijas Turcijas valsts piederīgajiem, 2 alternatīvie statusi Afganistānas valsts piederīgajiem.
2. periods – 20 pozitīvi lēmumi: 12 klienti saņēmuši bēgļa statusu - visi Krievijas pilsoņi un 8 – alternatīvo statusu: 4 no Uzbekistānas, 1 no Irākas, 1 no Palestīnas, 2 no Afganistānas.
3. periods – 14 pozitīvi lēmumi: 12 bēgļa statusus saņēmusi Krievijas, Sīrijas, Ķīnas valsts piederīgajiem un 2 alternatīvos statusus no Afganistānas un Irākas.

Kopumā pakalpojuma sniegšanas laikā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP) **pozitīvu lēmumu** par statusa piešķiršanu saņēmuši **50 klienti**, **negatīvu lēmumu** par statusa piešķiršanu ir saņēmuši **84 klienti**.

Attēls Nr.5

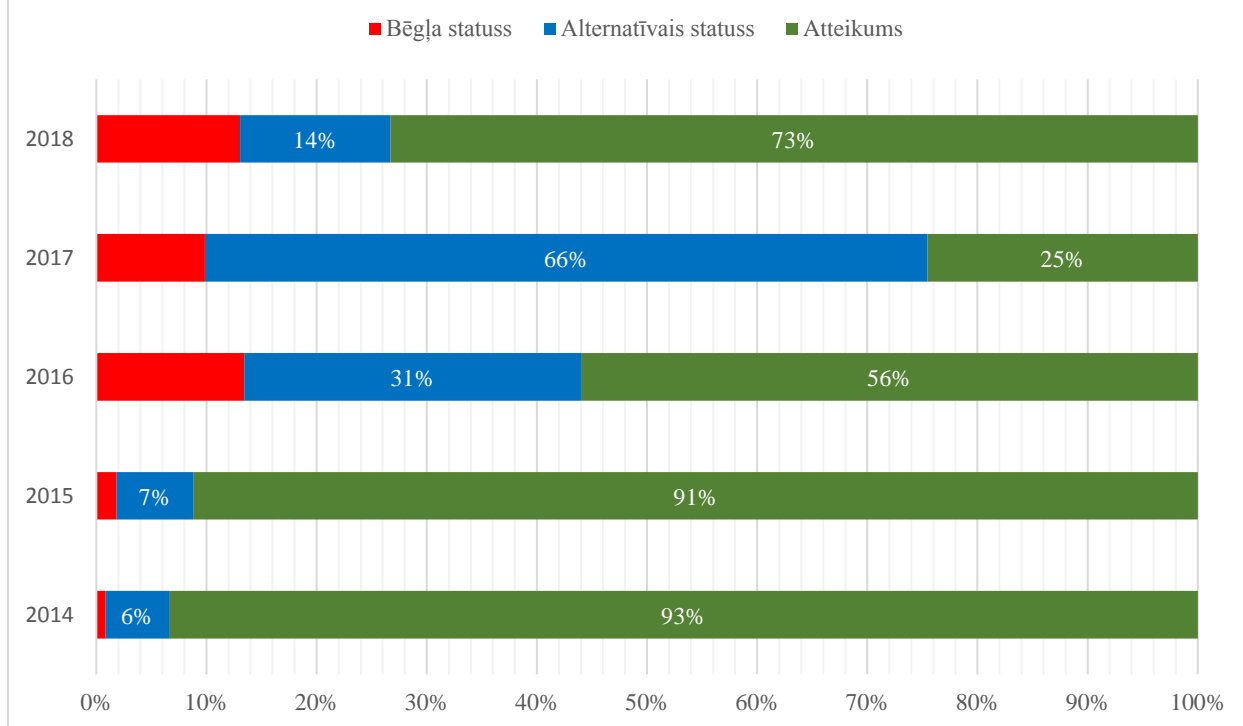

Prakse liecina, ka lielākā daļa PMLP lēmumi par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu tiek pārsūdzēti. LSK sociālie mentori un sociālie darbinieki palīdz noformēt pārsūdzības, izskaidrojot klientiem procesa būtību un palīdzot aizpildīt nepieciešamās formas un iesniegumus juridiskās palīdzības pieprasīšanai. Uz 30.11.2019. administratīvo tiesu gaida 6 klienti.

Ieskatam informācija par kopējo tendenci valstī par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu/atteikšanu visu patvēruma pieprasītāju vidū.

Attēls Nr.6

PMLP lēmumu par statusa piešķiršanu patvēruma meklētājiem dinamika pa gadiem (2014-2018)

III. Apkalpoto klientu skaits

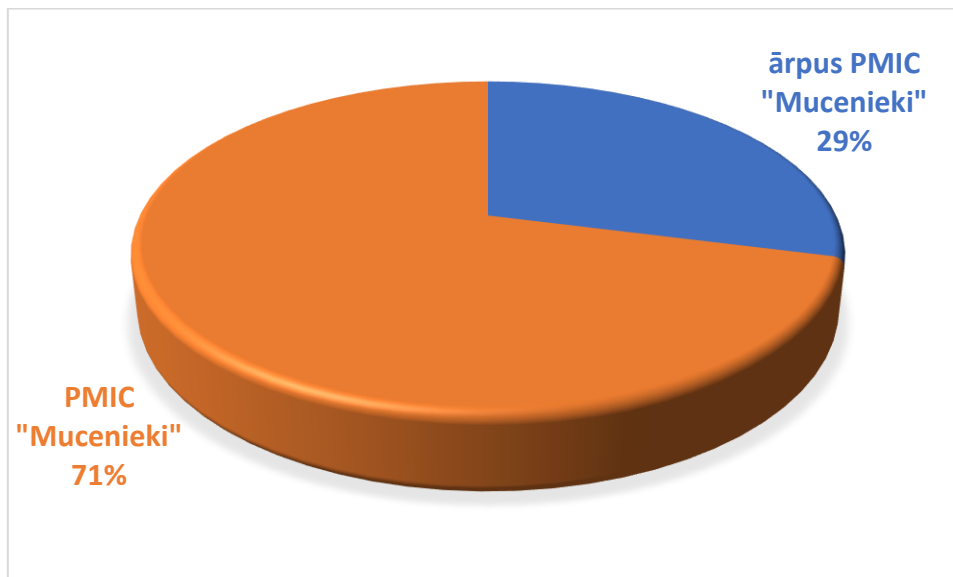
Pakalpojuma sniegšanas periodā no 2018.gada 1.jūnija līdz 2019. gada 30.novembrim sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojumu kopumā saņēmuši **274 klienti**, no tiem pakalpojums sniegts **34 ģimenēm ar bērniem, 9 ģimenēm bez bērniem un 132 indivīdiem, 86 sievietēm un 188 vīriešiem.**

Vidēji visā pakalpojuma laikā LSK sociālie darbinieki un sociālie mentori apkalpoja **89 klientus mēnesī.**

LSK, uzsākot sniegt sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojumu 2018. gada 1. jūnijā, **pārņēma 89 klientu lietas.** No 89 patvēruma meklētājiem un personām ar alternatīvo vai bēgļa statusu, 23 dzīvoja ārpus Patvēruma meklētāju izmitināšanas centra "Mucenieki". Pakalpojuma perioda beigās, t.i. uz ziņojuma rakstīšanas brīdi 2019.gada 30.novembri **tieka sniegta 102 klientiem,** no kuriem 21 dzīvo ārpus PMIC, visi Rīgā.

Attēls Nr.6

Klientu sadalījums pēc dzīvesvietas

IV. Apraksts par izstrādātajiem, koordinētajiem un vadītajiem individuālajiem sociālekonomiskās iekļaušanas plāniem un to realizāciju

Pakalpojuma sniegšanas laikā tika strādāts, lai sniegtu klientiem psihoemocionālo atbalstu, atbalstu krīzes pārvarēšanā, klienti tika informēti par viņu tiesībām, pienākumiem un pieejamiem pakalpojumiem, tika sniegta palīdzība dzīves vietas atrašanā, saziņas nodrošināšana ar institūcijām, pamatvajadzību (sezonas apģērbs, sadzīves priekšmeti, pārtika u.c.) nodrošināšana, klienta interešu pārstāvēšana institūcijās, palīdzība dokumentu noformēšanā un palīdzība ikdienas prasmju apgūšanā.

Lai nodrošinātu patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu pilnvērtīgu sociālekonomisko iekļaušanos Latvijas sabiedrībā tiek sastādīts katra klienta sociālekonomiskais iekļaušanas plāns, ko izstrādā sociālais darbinieks kopīgi ar klientu, vienojoties par veicamajiem uzdevumiem un sasniedzamajiem mērķiem. Plānu sastāda indivīdam, pārim vai ģimenei. Pakalpojuma sniegšanas laikā tika sastādīti **175 sociālekonomiskie iekļaušanas plāni, no tiem izpildīti 3 plāni** (divi plāni diviem indivīdiem un viens plāns ģimenei ar 4 cilvēkiem)

Visā pakalpojuma laikā **tika slēgtas 191 klienta lietas:**

- aizbraukuši no valsts - 123 klienti,
- atteikušies sadarboties - 23 klienti,
- pakalpojums beidzies - 39 klientiem,
- izpildīts sociāli ekonomiskais iekļaušanas plāns - 6 klientiem (*diviem indivīdiem un vienai ģimenei (4 personas)*).

Attēls Nr.7

Slēgtās klientu lietas visā periodā Visā periodā slēgtas 191 klienta lietas

Izpildītie Sociālekonomiskie iekļaušanas plāni (SEIP) (3)

Pakalpojuma sniegšanas laikā tika **izpildīti 3 Sociālekonomiskie iekļaušanas plāni** - divi indivīdiem, viens – ģimenei ar četriem cilvēkiem.

1) **Vīrietis no Krievijas**, kurš ieguva bēgļa statusu. Klienta pamatvajadzības: dzīves vieta, darbs, veselības aprūpe tika nodrošināta, izmantojot gan klienta personiskos resursus, gan ārējos, piemēram, LSK projekta atbalsts, reliģiskā kopiena. Klients šobrīd ir labiekārtotu vienistabas dzīvokli, kur sociālais mentors palīdzēja noslēgt dzīvokļa īres līgumu un deklarēties konkrētā dzīves vietas adresē, kā arī iekārtošanā tika sniegts materiāls atbalsts no LSK ziedotājiem. Klients ir augstas klases frizieris, patstāvīgi atrada un uzsāka darba attiecības vienā no Rīgas skaistumkopšanas saloniem. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējās kā pašnodarbināta persona. Ar sociālā mentora atbalstu klients tika reģistrēts pie ģimenes ārsta. Personai netika novēroti krīzes simptomi. Iespējams, emocionālu, psiholoģisku, kā arī cita veida atbalstu, saņēma draudzē, kuras loceklis ir.

Klients bija ieinteresēts, aktīvs un zinošs savu problēmu risināšanā. Patstāvīgi uzsāka latviešu valodas apguvi biedrībā "Inovācijas atbalsta centrs". Nodarbinātības valsts aģentūras piedāvājumu latviešu valodas apguvei neizmantoja.

Bija izpratne par dažādu institūciju darbību, zina, kur vērsties, ja nepieciešams risināt sev aktuālu jautājumu. Veiksmīgi veido komunikāciju gan ar amatpersonām, gan privātpersonām. Klienta sociālo situāciju var raksturot kā stabilu, neuzrādās sociālās problēmas vai funkcionēšanas riska faktori. Sociālā darba intervence bija vērsta uz informācijas sniegšanu, situācijas monitorēšanu. Izvērtējot tika secināts, ka klients ir veiksmīgi adaptējies vietējā kopienā, ir pašpietiekams ar augstu izpratnes līmeni un pietiekamiem materiālajiem un personiskiem resursiem (motivācija, nepieciešamās zināšanas un prasmes, izglītība, profesija u.c.), kas neierobežo viņa integrāciju sabiedrībā. Klientam ir stabils sociālā atbalsta tīkls. Tādējādi varam secināt, ka SEIP ir izpildīts.

2) **Vīrietis no Sudānas** ar bēgļa statusu. Klienta pamatvajadzības: dzīves vieta, darbs, veselības aprūpe tika nodrošināta, izmantojot LSK projekta atbalstu un citu iesaistīto institūciju atbalstu. Klients noīrēja labiekārtotu divistabu dzīvokli, uz pusēm ar otru īrnieku, tādējādi sabalansējot finansiālo budžetu. Dzīvokļa iekārtošanā tika sniegts materiāls atbalsts no LSK ziedotājiem. Klientam ir maģistra izglītība starptautiskajās tiesībās, ir absolvējis Rīgas Juridisko augstskolu. Atrast darbu atbilstoši savai izglītībai klientam neizdevās. Sociālais mentors iesaistījās atbilstoša darba meklējumos gan tulkošanas jomā, gan kā pasniedzējam augstskolā, tomēr rezultāta nebija. Klients pieņēma nodarbinātības valsts aģentūras piedāvājumu un uzsāka darba attiecības loģistikas noliktavā par strādnieku, piekļūstot darbam,

kas ir zemāks par viņa kvalifikāciju. Ar sociālā mentora atbalstu klients tika reģistrēts pie ģimenes ārsta.

Personai netika novēroti krīzes simptomi. Spēja patstāvīgi pārvarēt izveidojošos sarežģījumus, pieņēma situāciju un adekvāti reaģēja.

Klients bija ieinteresēts, aktīvs un zinošs savu problēmu risināšanā. Uzsāka latviešu valodas apguvi izmantojot personiskos resursus, nodarbinātības valsts aģentūras piedāvājumu neizmantoja, jo tad nebūtu iespējams atmaksāt dzīves vietu, nepietiekamu finanšu dēļ.

Bija izpratne par dažādu institūciju darbību, zina, kur vērsties, ja nepieciešams risināt sev aktuālu jautājumu. Veiksmīgi veido komunikāciju gan ar amatpersonām, gan privātpersonām. Klienta sociālo situāciju var raksturot kā stabilu, neuzrādās sociālās problēmas vai funkcionēšanas riska faktori. Klients ir veiksmīgi adaptējies vietējā kopienā, ir ar augstu izpratnes līmeni un pietiekamiem materiālajiem un personiskiem resursiem (motivācija, nepieciešamās zināšanas un prasmes, izglītība, profesija u.c.), kas neierobežo viņa integrāciju sabiedrībā. Klientam ir stabils sociālā atbalsta tīkls. Tādējādi secinām, ka SEIP ir izpildīts.

3) **Ģimenei no Uzbekistānas** – mātei un trīs nepilngadīgajiem bērniem tika piešķirts alternatīvais statuss, tēvam lieta par status vēl izvērtēšanas procesā. Ģimene finansiāli labi

4) nodrošināta, dzīvo irētā dzīvoklī jaunā projekta ēkā Rīgā krastmalā. Pamatvajadzības nodrošinātas. Bērni apmeklē izglītības iestādes ir reģistrēti pie ģimenes ārsta. Māte ir apmeklējusi un beigusi latviešu valodas A1 un A2 līmeņa kursus. Ir juridiskā izglītība. Nesteidzas uzsākt darba attiecības, jo vēlas strādāt savā arodā un ir nodrošināti. Vecāki labi orientējas vietējā likumdošanā, ir izpratne par dažādu iestāžu funkcijām. Pārzina savas tiesības, zina, kur un kā saņemt atbalstu, nav nepieciešama mentora pavadība.

Sociālā darba intervence bija vērsta uz ģimenes situācijas monitorēšanu. Tika izvērtēts, ka sociālā palīdzība un sociālie pakalpojumi nav nepieciešami. Klientu sociālo situāciju varēja raksturot kā stabilu, neuzrādās sociālās problēmas vai riski, kas varētu norādīt uz to esamību. Klienti ir veiksmīgi adaptējušies vietējā sabiedrībā, ir pašpietiekami ar augstu izpratnes līmeni un pietiekamiem resursiem, ir augsta personiskā motivācija, profesionāla teorētiskā un praktiskā pieredze, lai sakārtotu formalitātes ar iesaistītajām institūcijām – Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, u.c. Tādējādi var uzskatīt, ka SEIP ir izpildīts, klientiem nav nepieciešams sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalsts.

V. Sociālā gadījuma vadības sarežģītības pakāpes novērtēšana

Sociālā gadījuma vadības sarežģītības pakāpes novērtēšanas mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu klientu individuālo sociālo gadījumu vadību, kur katra gadījuma sarežģītības pakāpe ir tieši atkarīga no mērķa grupas personas individuālajiem aspektiem. Līguma ietvaros veikta klientu sociālo gadījumu sarežģītības pakāpes izvērtēšana atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem, un novērtēta kā zema (Z) vidēja (V) vai augsta (A).

Augsts jeb smags sociālais gadījums, ar nopietnām sociālām problēmām, kuru risināšana prasa intensīvu regulāru intervenci.

Vidējs jeb vidēji smags, kad neuzrādās smagas sociālās problēmas un augsti riski, piemērojama vidēji intensīva intervence.

Zems jeb nav smags, kad neuzrādās sociālās problēmas, ir nepieciešama neliela atbalstoša monitorējoša vai informatīva intervence.

Vadošais sociālais darbinieks regulāri (vismaz vienu reizi mēnesī) veica klientu individuālā sociālā gadījuma vadības sarežģītības pakāpes novērtēšanu un saskaņoja ar Pasūtītāju, lai nodrošinātu pārskatāmu pakalpojuma sniegšanas intensitāti un kvalitāti.

Pakalpojuma īstenošanas laikā vidēji mēnesī **augsta** sociālā gadījuma vadības sarežģītības pakāpe ir bijusi 9 klientiem, **vidēja** – 42, **zema** - 23 klientiem.

Tabula Nr.8

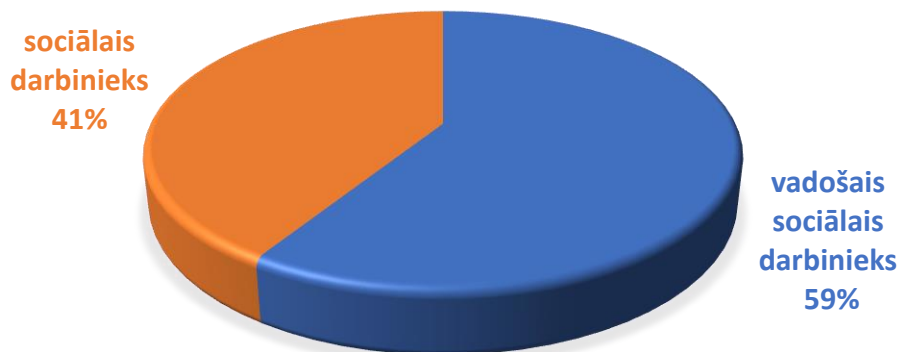
VI. Sociālo darbinieku un sociālo mentoru sniegtā pakalpojuma apraksts, uzdevumi, sniegtais atbalsts

Pakalpojuma sniegšanas laikā pakalpojumu vidēji katru mēnesi nodrošināja **2 sociālie darbinieki un 11 sociālie mentori.**

Vidēji visā pakalpojuma sniegšanas laikā - **vadošajam sociālajam darbiniekam** bija **52 klienti, sociālajam darbiniekam – 36 klienti.**

Tabula Nr.9

Vidējais klientu skaits vienam sociālajam darbiniekam visā periodā

Sociālais darbinieks: nodrošina katra klienta sociālā gadījuma vadību, izstrādājot individuālu sociālekonomiskās iekļaušanas plānu, kurā noteiktas klienta vajadzības, sastāda nepieciešamo speciālistu konsultāciju sarakstu un koordinē to izpildi. Viens sociālais darbinieks saskaņā ar līgumu var apkalpot ne vairāk par 120 klientiem un ne mazāk par 30 klientiem, kā arī pārraudzīt ne vairāk kā 6 sociālo mentoru darbu.

Sociālais mentors: patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu atbalsta persona, kas nodrošina praktisku atbalstu sociālekonomiskā iekļaušanās plāna izpildē, veidojot personas izpratni par dzīvi Latvijā un tās sabiedrībā, palīdzot reālās dzīves situācijās apgūt ikdienai nepieciešamās prasmes, rosinot attīstīt jaunas iemaņas, kā arī sniedzot atbalstu ikdienas situāciju risināšanā. Vienam sociālajam mentoram var būt ne mazāk par 5 klientiem un ne vairāk par 20 klientiem.

Patvēruma meklētājiem sniegtais atbalsts:

- apzinātas primārās pamatvajadzības;
- nodrošināta humānā palīdzība, apmeklējot humānās palīdzības punktus (drēbju, apavu un sadzīves priekšmetu iegāde);
- sekots līdz latviešu valodas apmācību un integrācijas programmu apmeklējumam;
- veicināta izpratne par dzīvi Latvijā un kopīgi apmeklēti dažādi kultūras pasākumi;
- sniegts atbalsts ikdienas situāciju risināšanā;
- sniegts atbalsts lēmumu pārsūdzības formalitāšu kārtīšanā;
- sniegts atbalsts sadzīves prasmju apgūvē;
- nodrošinātas integrācijas veicināšanas mērķim atbilstošas aktivitātes (piem., kopīgi ar ģimenēm apmeklējot dažādus pasākumus);
- patvēruma meklētāju bērnu iekārtošana skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs, kā arī veicināta viņu integrēšanās izglītības iestādēs, regulāri sadarbojoties ar pedagogiem un izglītības iestāžu vadību)sniegta palīdzība bērniem sporta apģērbi un apavu iegādei;
- papildus latviešu valodas kursi, piesaistot Latvijas universitātes brīvprātīgos studentus

Personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu sniegts atbalsts:

- veidojot izpratni par dzīvi Latvijas sabiedrībā;
- personu apliecinošu dokumentu kārtīšanā (Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē u.c. iestādēs);
- piemeklēti mājokļi, tiekoties ar dzīvokļu saimniekiem, noslēdzot īres līgumus, deklarētas dzīvesvietas;

- ikdienas situāciju risināšanā (komunālo maksājumu veikšanas kārtība, dzīvesvietas apkārtējās vides iepazīšana u.tml.);
- piemeklējot darbavietas un apmeklējot darba devējus;
- reģistrējoties Nodarbinātības Valsts Aģentūrā;
- palīdzība bankas konta atvēršanā un internetbankas lietošanā;
- veicinot latviešu valodas apguvi;
- reģistrējoties pie ģimenes ārsta;
- reģistrējoties sociālajā dienestā;
- bērnu iekārtošanai pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs;
- kārtojot aizbildniecības noteikšanu bērnam;
- nodrošinātas integrācijas veicināšanas mērķim atbilstošas aktivitātes (dažādi pasākumi);
- ikdienas situāciju risināšanā un jaunu pamatprasmju apguvē;
- integrācijas veicināšanas mērķim atbilstošas ārpus programmas aktivitātes (piem., kopīgi ar ģimenēm apmeklējot Zooloģisko dārzu, Leļļu teātri, Latvijas Dabas muzeju, Brīvdabas muzeju, Mākslas muzeju, svinot Latvijas valsts svētkus u.c.).

Detalizēts sniegtais atbalsts pakalpojuma sniegšanas laikā:

- 15 klientiem pēc statusa iegūšanas tika atrasta dzīvesvieta Rīgā, noslēgti īres līgumi, veiktas dzīvesvietas deklarēšana, reģistrācija pie ģimenes ārsta u.c.;
- pārējie (krievvalodīgie klienti), kas saņēma statusu, pakalpojuma sniegšanas laikā patstāvīgi atrada sev dzīvesvietu vai jau dzīvoja ārpus Muceniekiem pirms statusa saņemšanas;
- LSK, savu resursu ietvaros, ir palīdzējis labiekārtot dzīvokļus ģimenēm un indivīdiem, kas saņēmuši statusu tostarp palīdzējis pārvest mantas uz jauno dzīvokli, sagādājot gultas, matračus, segas, spilvenus, gultas veļu un dažādas sadzīvei nepieciešamās lietas;
- 2 Sīrijas klientiem īslaicīgi tika nodrošināta uzturēšanās LSK īslaicīgās uzturēšanās mītnē “Burtnieks”, sadarbībā ar Rīgas Sociālo dienestu;
- sagādāti tehniskie palīglīdzekļi (ratiņkrēsls un staigulis) klientei ar invaliditāti;
- klienti regulāri tika vesti uz LSK humānās palīdzības punktiem, lai saņemtu siltās drēbes un apavus;
- regulāri patvēruma meklētāji sociālo mentoru pavadībā tika vesti uz lietoto drēbju veikalu, kur PMLP projekta ietvaros iegādājušies drēbes un apavus;
- noslēgti 18 darba līgumi viens klients no Krievijas ieguva pašnodarbinātā statusu un turpina strādāt;
- valodas mentora pakalpojumu izmantojuši 9 klienti, viens vēl turpina;
- 1 klients ar patvēruma meklētāja statusu saņēma darba atļauju³ un to izmantoja;
- Latviešu valodas apguvi NVA piedāvātosursos izgājuši 14 klienti, VISC apliecību ieguva 5 personas;
- sadarbībā ar “Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centru” ģimenēm tika sniegts atbalsts, sagādājot apavus, bērnu mantiņas un bērnu ratiņus, divus trīsriteņus;
- sadarbībā ar biedrību „Gribu palīdzēt bēgļiem” un tās sociālo profilu Facebook tika rasti vairāki risinājumi, tostarp risinājumi zobārstniecības pakalpojumu izmaksu segšanai, bērnu galda spēļu, mantu, sadzīves tehnikas nodrošināšanai personām, kas saņēmušas statusu un uzsākušas pastāvīgas dzīves gaitas ārpus PMC;
- sadarbībā ar „Gribu palīdzēt bēgļiem” noorganizēts bērnu kino vakars PMC;
- sadarbībā ar Apvienoto Arābu Emirātu vēstniecību patvēruma meklētājiem un bēgļiem tika saziēdotas praktiskas sadzīvei nepieciešamas lietas, sporta inventārs, mēbeles u.c. mantas;
- sadarbībā ar AS “Olainfarm” patvēruma meklētājiem tika saziēdotas ziemas drēbes;

³ Pēc 6 mēnešiem, ja nav PMLP lēmuma par statusa piešķiršanu vai nepiešķiršanu patvēruma meklētājiem ir tiesības strādāt ar Robežsardes izsniegtu atļauju.

- vairāki patvēruma meklētāji apguva papildus latviešu valodas kursus, ko pasniedza LU Filoloģijas fakultātes brīvprātīgā studente, kā arī vairāki statusu ieguvušie ir izmantojuši brīvprātīgo palīdzību latviešu valodas apguvei;
- sadarbībā ar Rīgas Starptautisko skolu vairāk kā 6 bērni papildus, kopš 2018.gada rudens turpina apgūt angļu valodu, ko pasniedz skolas pedagogi, sadarbībā ar vecāko klašu skolniekiem, izmantojot dažādas neformālās metodes. 2018.gada Ziemassvētkos šie bērni saņēma ziedojumus-dāvanas no Rīgas Starptautiskās skolas skolēniem;
- ar Rīgas Starptautiskās skolas atbalstu (ziedojumu) 2019.gada oktobrī vairāk kā 60 patvēruma meklētāji un bēgļi devās ekskursijā uz Rīgas Zoodārzu.
- sadarbībā ar PMLP projektu diviem patvēruma meklētāju bērniem iegādāti sporta apģērbi un apavi;
- 4 patvēruma meklētāju un bēgļu bērni 2018.gada rudenī, kopā ar mentoru devās uz Latvijas Republikas Saeimas ikgadējām „Ēnu dienām”, lai gūtu ieskatu par Latvijas valdības darbu;
- 2018.gada vasarā trīs klientu bērniem bija iespēja piedalīties piecu dienu izglītojošā nometnē kopā ar Ropažu novada domi un Moldovas republikas bērniem. Nometnes mērķis bija videi draudzīgas sabiedrības veicināšana. Patvēruma meklētāju un bēgļu bērniem šī nometne papildus palīdzēja apgūt latviešu valodu, iepazīt citus bērnus, līdz ar to integrēties sabiedrībā;
- sadarbībā ar Latvijas Futbola federāciju vairāk kā 40 patvēruma meklētāji 2018.gada rudenī apmeklēja dažādas Latvijas futbola izlases starptautiskas futbola spēles Rīgā;
- 2019.gada sākums iesākās ar kopēju piparkūku cepšanu Ropažu novada domes multifunkcionālajā centrā, kur sociālie mentori kopā ar patvēruma meklētāju un bēgļu bērniem cepa piparkūkas, spēlēja dažādas galda spēles un gāja rotaļās;
- vairāk kā 20 patvēruma meklētāji ir devušies individuālajās ekskursijās ar sociālajiem mentoriem uz Latvijas kara muzeju, Rīgas centrāltirgu, Nacionālo bibliotēku, Vecrīgu;
- visi klienti, kuri pārskata periodā saņēma negatīvu tiesas lēmumu, ir tikuši informēti par iespēju brīvprātīgi pamest Latviju ar Starptautiskās migrācijas organizācijas (IOM) pārstāvniecību Latvijā, klientiem izskaidrota brīvprātīgās izbraukšanas procedūra un sniegtās palīdzības veids un apjoms;
- diviem statusu ieguvušajiem Krievijas pilsoņiem pieteikta Krievijas pensijas pārsūtīšana uz Latviju;
- klientei no Krievijas tika sniegta palīdzība 1. grupas invaliditātes noteikšanai (invaliditāte piešķirta);
- Bērns no Krievijas izgājis pedagoģiski medicīnisko komisiju un viņam noteikta speciālā izglītības programma;
- Leļļu teātra izrādi „Koko un Riko” apmeklēja 13 patvēruma meklētāji un bēgļi ar saviem sociālajiem mentoriem;
- Šokolādes muzeju apmeklēja 20 patvēruma meklētāji un bēgļi ar saviem sociālajiem mentoriem;
- 44 patvēruma meklētāji un bēgļi apmeklēja Etnogrāfisko brīvdabas muzeju, kur gida un tulku pavadībā tika iepazīstināti ar Latvijas vēsturi ;
- 2 klienti – Krievijas pilsonis un Sudānas pilsonis, kas veiksmīgi integrējušies Latvijas sabiedrībā pēc statusa saņemšanas, piedalījās LSK organizētajā Starptautiskajā konferencē „IntegrĀcija: humānisms kā integrācijas instruments”, daloties ar savu pieredzi un dzīves stāstu;
- LSK sociālie darbinieki un sociālie mentori 2019.gada jūnijā strādāja arī ar atgrieztajām Sīrijas ģimenēm no Vācijas⁴, kuras Latvijā tika atgrieztas piespiedu kārtā. 2019.gada jūnijā. LSK sociālo mentoru un sociālo darbinieku komanda strādāja ne tikai ar savu klientu, - sīriešu patvēruma meklētāju (zīdaini), bet savu iespēju robežās brīvprātīgi strādāja arī ar pārējiem 12 ģimenes locekļiem, sagādājot pārtiku, apģērbus, higiēnas preces, rūpējās par bērnu

⁴ Saskaņā ar SIF un LSK noslēgto Līgumu, LSK sniedz pakalpojumu tikai personām ar patvēruma meklētāju statusu vai personām, kas ieguvušas bēgļa vai alternatīvo stautusu, gadu no statusa piešķiršanas brīža. Līdz ar to atgrieztie bēgļi vai personas ar alternatīvo statusu nav LSK klienti.

brīvā laika pavadīšanas iespējām, sagādājot krāsas, flomāsterus, papīru mazajiem bēgļiem, kā arī pieskatīja bēgļu bērnus, rotaļājoties ar viņiem. Tāpat sīriešu ģimene tika pavadīta pie ārsta un abas ģimenes tika konsultētas par darba iespējām Latvijā un formalitāšu kārtošanas procedūru;

- Pēc sociālo mentoru iniciatīvas PMC iedzīvotājiem tika noorganizēta stikla meistarklase (darbnīca), kuru vadīja sociālā mentore - stikla māksliniece Anna Varnase. Darbnīcā patvēruma meklētājiem bija iespēja savām rokām izgatavot dažādas stikla rotaslietas. Meistarklasē piedalījās 10 patvēruma meklētāji ar bērniem;

- apmēram 40 patvēruma meklētāji (ģimenes ar bērniem) sociālo mentoru pavadībā apmeklēja Tērvetes dabas parku, lai iepazītu Latviju un pavadītu laiku ar ģimenēm. Gida pavadībā patvēruma meklētājiem bija iespēja iepazīties ar Latvijas literatūras tēliem "Stikstuli", raganu, Lutausi u.c., kā arī pavadot laiku sportiskās aktivitātēs;

- 32 patvēruma meklētāji un bēgļi ar bērniem (13 pieaugušie un 19 bērni) sociālo mentoru pavadībā devās uz Siguldu. Ģimenes apmeklēja Livonijas ordeņa Siguldas pilsdrupas, Gūtmaņa alu un noslēgumā devās uz bērnu spēļu laukumu Raiņa parkā.

- pakalpojuma sniegšanas laikā gan uzsākoties pagājušam mācību gadam, gan šogad, lai atvieglotu bērnu un vecāku sagatavošanos skolai – sociālie mentori ar klientiem apmeklēja kopīgi skolu, lai iepazītos ar skolas vidi, klases audzinātāju, skolas direktoru. Tika izzinātas bērnu valodu zināšanu prasmes, iemaņas, hobiji, talanti. Tāpat sociālie mentori palīdzēja vecākiem uzrakstīt iesniegumus par interešu pulciņiem skolā un noformēt bērniem skolēnu e-kartes, apmeklēja pirmās vecāku sapulces, LSK no saviem resursiem sagādāja visiem skolniekiem skolas somas ar nepieciešamajām kancelejas precēm;

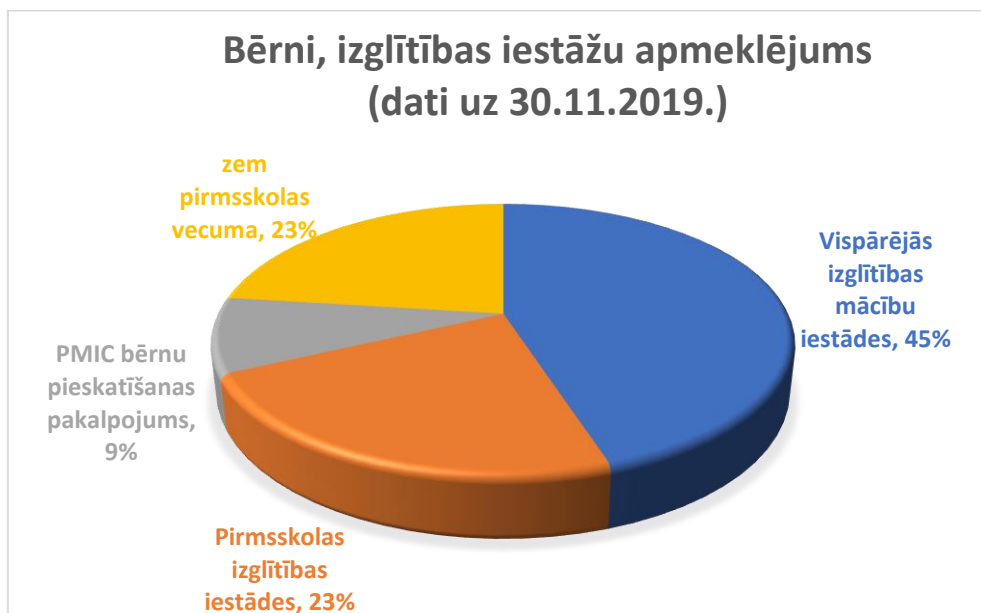
- LSK sociālie mentori kopā ar klientiem no Krievijas, Afganistānas, Nigērijas, Kamerūnas, Kubas un Azerbaidžānas apmeklēja Latvijas Mākslas muzeju, kur aplūkoja ne tikai patstāvīgās Latvijas vecmeistaru un modernistu ekspozīcijas, bet arī dažādas izstādes, tostarp par Latvijas bēgļiem Otrā pasaules karā;

- Ropažu novada Dienas centrā "Mucenieki" 2019.gada rudenī, vairāk kā 20 patvēruma meklētāju izmitināšanas centra bērni ar vecākiem, kopā ar vietējiem bērniem, piedalījās radošajā darbnīcā, kurā gatavoja rudens velšu izstādi, kā arī piedalījās ar saviem zīmējumiem izstādē;

- pirmo reizi pakalpojuma sniegšanas laikā LSK sniedza pakalpojumu klientam - nepavadītam nepilngadīgajam, patvēruma meklētājam, līdz ar to ir uzsākta cieša sadarbība ar **Ropažu novada Bāriņtiesu.**

LSK pakalpojuma laikā nodrošināja sadarbību ar citiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem, piemēram, pašvaldību sociālajiem dienestiem, veselības aprūpes iestādēm, t.sk. ģimenes ārstiem, citām nevalstiskajām organizācijām. Daudzas aktivitātes īstenotas ar LSK starptautiskā projekta „AVAIL - bēgļu un patvēruma meklētāju viedokļu paušanas veicināšana viņu integrācijas un dzīves prasmju uzlabošanai” finansējuma palīdzību.

Uz gala ziņojuma tapšanas laiku, klientu vidū ir **31 bērns, 14** no tiem apmeklē **vispārējās izglītības mācību iestādēs, 7 Pirmsskolas, PMIC bērnu pieskatīšanas pakalpojumus** izmanto **3 bērni.** 7 bērni - zem pirmsskolas vecuma.

Rīcības stratēģijas un Novērtēšanas metodika sociālā gadījuma vadīšanas procesa noslēgumā

Pakalpojuma sniegšanas laikā, 2018.gada septembrī tika izstrādātas divas Rīcības stratēģijas, pēc kurām vadoties tiek sniegts atbalsts patvēruma meklētājiem pirms statusa saņemšanas un pēc: *Rīcības stratēģija par pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu patvēruma meklētājiem uzreiz pēc viņu ierašanās Latvijā pirms statusa saņemšanas*, un *Rīcības stratēģija par pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu patvēruma meklētājiem, kas saņēmuši lēmumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu*, kā arī “*Novērtēšanas metodika sociālā gadījuma vadīšanas procesa noslēgumā*”.

Stratēģijās izstrādāts secīgs rīcības plāns klienta – patvēruma meklētāja, bēgļa un personu ar alternatīvo statusu - pilnvērtīgai sociālekonomiskai iekļaušanai sabiedrībā, veicot nepieciešamos atbalsta un integrācijas pasākumus, izstrādājot individuālus sociālekonomiskās iekļaušanas plānus. Stratēģijas nosaka pakalpojumu sniegšanas un saņemšanas nosacījumus, sociālā darbinieka un sociālā mentora pienākumus, veicamos uzdevumus un rīcības, nepieciešamās dokumentācijas izstrādi un sniegto pakalpojumu reģistrēšanas kārtību.

Abas Rīcības stratēģijas sociālie darbinieki un sociālie mentori izmanto savu ikdienas pienākumu veikšanā. Tās kalpo kā vadlīnijas klientu sociālekonomiskā iekļaušanas plāna īstenošanai.

Tāpat pakalpojuma laikā tika izstrādāta “Novērtēšanas metodika sociālā gadījuma vadīšanas procesa noslēgumā” pēc kuras tiek izvērtēti sniegtā pakalpojuma rezultāti un sniegtā pakalpojuma piemērotība mērķa grupai (klientiem), apkopojot un analizējot datus. Metodikas izvērtēšanas rezultāti kalpo pakalpojuma “Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojuma nodrošināšana patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu” un tā kvalitātes uzlabošanai. Noslēguma izvērtēšanu pēc izstrādātās metodikas veic sociālais darbinieks, kas bijis attiecīgā sociālā gadījuma vadītājs. Katrs klients tiek izvērtēts pēc metodikā noteiktiem kritērijiem.

VII. Risku analīze (atbilstoši TS), t.sk. kā identificētie riski ir ietekmējuši pakalpojuma īstenošanas norisi, izpildi un rezultātu kvalitāti

Saskaņā ar līguma pirmo pielikumu - Tehnisko specifikāciju, lai nodrošinātu kvalitatīvu un pārskatāmu darbu pakalpojuma sniegšanas laikā, LSK izvirzīja 6 riska veidus un pasākumus to

novēršanai un mazināšanai. Pakalpojuma sniegšanas laikā tika veikta regulāra risku ietekmes analīze uz pakalpojuma īstenošanas norisi, izpildi un rezultātu kvalitāti.

Prioritārs dalījums (vērtējums: augsts, vidējs, zems)	Risku veidi	4 pasākumi riska novēršanai vai mazināšanai	Risku ietekmes novērtējums pakalpojuma sniegšanas periodā no 2018.gada 1.jūnija līdz 2019.gada 30.novembrim
Augsts	Vadība	<p>1) Pakalpojuma sniegšanu saturiski vadīs LSK izvirzīts atvērtā konkursa koordinators, kurš katru otro nedēļu organizēs kopsapulci, kurā piedalīsies sociālais darbinieks, sociālie mentori un pēc nepieciešamības piesaistītie citi LSK darbinieki;</p> <p>2) Tiks izstrādāts risku vadības un pasākumu plāns identificēto risku novēršanai vai mazināšanai, regulāri apkopojot darba procesa veiksmes un neveiksmes, savlaicīgi apzinot iespējamās krīzes situācijas un nodrošinot spēju laicīgi reaģēt, ja nepieciešams veikt kādus uzlabojumus;</p> <p>3) Sociālais darbinieks reizi nedēļā tiksies ar sociālajiem mentoriem, lai pārspriestu un/vai vienotos par nepieciešamiem uzlabojumiem, kopīgi izstrādātajā klientu individuālo sociālekonomiskās iekļaušanas plānu realizēšanā. Sociālais darbinieks, savas kompetences ietvaros, sociālajiem mentoriem piedāvās apmācības un izglītojoši informatīvus materiālus par aktuāliem jautājumiem;</p> <p>4) Ārkārtas situāciju gadījumā tiks mobilizēti iesaistītie darbinieki, sasaukta ārkārtas sapulce turpmāko darbu izpildei, prioritāri nosakot darāmo darbu kārtību un atbildības jomas, kā arī, ja radīsies nepieciešamība, piesaistīti papildus speciālisti (piem. psihologs, jurists, citi LSK darbinieki u.c.);</p> <p>5) Regulāri par visām darbībām, identificētajiem riskiem un plānotajiem pasākumiem to novēršanai vai mazināšanai, tiks informēts Pasūtītājs;</p> <p>6) u.c.</p>	<p>1) Pakalpojuma sniegšanas koordinators un sociālais darbinieks regulāri, katru nedēļu organizēja sociālo mentoru un sociālo darbinieku kopsapulci.</p> <p>2) Risku vadības un pasākumu plāns netika izstrādāts, jo pakalpojuma sniedzējs, izvērtējot izvirzītos riskus un regulāri analizējot un sekojot līdzi pakalpojuma gaitai nesaskatīja šāda plāna nepieciešamību;</p> <p>3) Sociālie darbinieki regulāri, ne retāk kā divas reizes tikās individuāli ar sociālajiem mentoriem, lai pārspriestu klientu individuālo sociālekonomiskās iekļaušanas plānu, radušās problēmas un iespējamus risinājumus.</p> <p>Regulāri – katru mēnesi sociālajiem darbiniekiem un sociālajiem mentoriem tika nodrošinātas supervīzijas - gan kopējās, gan individuālās, pēc nepieciešamības. Kopumā pakalpojuma sniegšanas laikā notikušas 31 kvalifikācijas celšanas apmācības un 13 supervīzijas sociālajiem darbiniekiem sociālajiem mentoriem;</p> <p>4) Atsevišķu situāciju gadījumā tika sasauktas ārkārtas sapulces un tika lemts par turpmākajām darbībām problēmsituāciju risināšanai, iesaistot valsts institūcijas (Sabiedrības integrācijas fondu, Nodarbinātības valsts aģentūru, Izglītības un zinātnes ministriju, skolas direktoru, Rīgas Sociālo dienestu u.c.);</p> <p>5) Pasūtītājs tika regulāri informēts par radušajiem apgrūtinājumiem vai problēmsituācijām pakalpojuma sniegšanas gaitā</p>

Augsts	Personāls	<p>1) Pakalpojuma sniegšanas koordinators, sociālais darbinieks, sociālie mentori ikdienā pildīs atvērtā konkursa līgumā noteiktās prasības;</p> <p>2) LSK nodrošinās personāla piesaisti un nodarbināšanu, saskaņā ar līgumā noteiktajām prasībām un atbilstoši LR likumdošanas aktiem;</p> <p>3) LSK nodrošinās personāla profesionālās kompetences celšanu – dalība apmācībās, semināros, konferencēs, darba grupās, pieredzes apmaiņās ar Latvijas un ārvalstu ekspertiem par bēgļu uzņemšanas un efektīvas palīdzības sniegšanas jautājumiem;</p> <p>4) LSK nodrošinās personāla supervīziju (konsultatīvs atbalsts, speciālistu darbībai paredzēts metožu kopums ar mērķi uzlabot speciālista profesionālo kompetenci un sniegt viņam psiholoģisko atbalstu, lai paaugstinātu darba kvalitāti);</p> <p>5) u.c.</p>	<p>1) Pakalpojuma sniegšanas laikā tika pildītas visas līgumā noteiktās prasības, pārkāpumi netika konstatēti;</p> <p>2) LSK regulāri piesaistīja personālu pakalpojuma sniegšanai un nodrošināja aizvietojamību darbinieka prombūtnes laikā;</p> <p>3) LSK regulāri nodrošināja personāla profesionālās kompetences celšanu, organizējot apmācības un kvalifikācijas celšanas pasākumus (kopumā – 31), kā arī piedalījās vairākās, valsts un nevalstisko organizāciju darba grupās, diskusijās un konferencēs, kas saistītas ar patvēruma meklētāju un bēgļu integrāciju Latvijā, tostarp organizēja starptautisku konferenci par bēgļu un patvēruma meklētāju integrāciju „IntegrĀcija: humānisms kā integrācijas instruments”.</p> <p>LSK pakalpojuma sniegšanas laikā regulāri tikās ar UNCHR Ziemeļeiropas nodaļas pārstāvjiem, lai informētu par pakalpojuma sniegšanas gaitu un patvēruma meklētāju un bēgļu situāciju Latvijā, kā arī sadarbojās ar Norvēģijas un Lietuvas Sarkanā Krusta bēgļu un patvēruma meklētāju jautājumos;</p> <p>4) Katru mēnesi visi pakalpojumā iesaistītie sociālie darbinieki un sociālie mentori piedalījās supervīzijās (kopumā 13).</p>
Augsts	Finanses	<p>1) Iepirkuma līgumā noteiktās finanšu darbības veiks LSK grāmatvedis;</p> <p>2) LSK grāmatvedis ikdienā sekos līdzi un izvērtēs iespējamos finanšu risku draudus;</p> <p>3) LSK grāmatvedis regulāri sniegs atskaites pakalpojuma sniegšanas koordinātoram par projekta finansiālo situāciju, caurspīdīgas un saprotamas finanšu plūsmas nodrošināšanai;</p> <p>4) LSK grāmatvedis un pakalpojuma sniegšanas koordinators projekta finanšu plūsmu prezentēs LSK ģenerālsekretāram 1 reizi 3 mēnešos;</p> <p>5) u.c.</p>	<p>1) Pakalpojuma sniegšanas laikā LSK grāmatvedis sekmīgi veica līgumā noteiktās finanšu darbības;</p> <p>2) LSK grāmatvedis regulāri sekoja līdzi un izvērtēja pakalpojuma sniegšanas finanšu riska draudus;</p> <p>3) LSK grāmatvedis un koordinators regulāri tikās un analizēja projekta finansiālo situāciju, caurspīdīgas un saprotamas finanšu plūsmas nodrošināšanai;</p> <p>4) LSK grāmatvedis un pakalpojuma sniegšanas koordinators prezentēja pakalpojuma sniegšanas finanšu</p>

			plūsmu LSK ģenerālsekretāram 1 reizi 3 mēnešos.
Augsts	Īstenošana	<p>1) Iepirkuma līgumā noteikto aktivitāšu īstenošanas laikā LSK izpildīs visas noteiktās aktivitātes;</p> <p>2) LSK pārstāvji regulāri piedalīsies valsts līmeņa sanāsmēs/ darba grupās (LR Iekšlietu ministrija, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, nevalstiskās organizācijas u.c.), kā arī Starptautiskās Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness Federācijas 190 dalībvalstu Migrācijas kopsapulcēs, tādā veidā sekojot līdzī aktualitātēm Latvijā un pasaulē, apzinot bēgļu un patvēruma meklētāju vajadzības un to uzņemšanas darba procesus;</p> <p>3) Tiks izstrādāts risku vadības un pasākumu plāns, regulāri analizējot esošo situāciju un nepieciešamības gadījumā veicot uzlabojumus;</p> <p>4) Gadījumā, ja negaidīti strauji, vienlaicīgi palielināsies klientu skaits (atsevišķi gan no Eiropas Savienības pārvietošanas programmas ietvaros uz Latviju pārvietotajiem patvēruma meklētājiem, gan personām, kas ierodas Latvijā patstāvīgi), lai notiktu operatīva atbalsta sniegšana, vadošais sociālais darbinieks informēs LSK atvērtā konkursa koordinātoru, tiks piesaistīti papildus sociālie mentori (nepieciešamības gadījumā arī sociālie darbinieki) atbilstoši cilvēku skaitam; informēs Pasūtītāju par nepieciešamību saskaņot darbinieku skaita pieaugumu; vadošais sociālais darbinieks sadalīs mērķa grupu sociālajiem mentoriem; kamēr nebūs piesaistīti jauni sociālie mentori (nepieciešams laiks potenciālo darbinieku atlasei, profesionālās pieredzes atbilstības noteikšanas procedūras veikšanai, saskaņošanai ar Pasūtītāju), tikmēr vadošais sociālais darbinieks proporcionāli pēc skaita (līdzīgs cilvēku skaits uz 1 mentoru) nozīmēs klientus esošajiem sociālajiem mentoriem;</p> <p>5) u.c.</p>	<p>1) Pakalpojuma sniegšanas laikā tika īstenotas visas līgumā noteiktās aktivitātes;</p> <p>2) LSK pārstāvji pārskata perioda laikā regulāri piedalījās valsts līmeņa sanāsmēs un darba grupās prezentējot pakalpojuma īstenošanas aktualitātes, sasniegtos rezultātus un izaicinājumus (LR Labklājības ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds, Nodarbinātības valsts aģentūra, nevalstiskās organizācijas u.c.), kā arī Starptautiskās Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness Federācijas 190 dalībvalstu Migrācijas kopsapulcēs, tādā veidā sekojot līdzī aktualitātēm Latvijā un pasaulē, apzinot bēgļu un patvēruma meklētāju vajadzības un to uzņemšanas darba procesus;</p> <p>3) Risku vadības un pasākumu plāns netika izstrādāts, jo pakalpojuma sniedzējs, izvērtējot izvirzītos riskus un regulāri analizējot un sekojot līdzī pakalpojuma gaitai nesaskatīja šāda plāna nepieciešamību;</p> <p>4) Pakalpojuma sniegšanas laikā klientu skaits strauji nepalielinājās, tas ir bijis vienmērīgs visu pakalpojuma sniegšanas periodu (vidēji 89 klienti mēnesī), līdz ar to sociālo mentoru skaita palielināšana nebija aktuāla. Pārskata perioda laikā strādāja 2 sociālie darbinieki un 11 sociālie mentori.</p>
Augsts	Juridiskie riski	<p>1) LSK regulāri sekos līdzī un izvērtēs iespējamus juridiskos riskus saistībā ar līgumā noteikto aktivitāšu izpildi;</p> <p>2) LSK strādās atbilstoši līgumā noteiktajam - atbilstoši Ministra kabineta 2016.gada</p>	LSK regulāri sekoja līdzī un analizēja juridiskos riskus attiecībā uz līgumā noteikto aktivitāšu izpildi un strādāja atbilstoši līgumā noteiktajam.

		<p>9.februāra noteikumu Nr.102 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.1.4. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū" 9.1.4.4. pasākuma "Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)" (turpmāk – MK noteikumi) 32.punktā, 33.punktā un Ministru kabineta 2015.gada 2.decembra rīkojuma Nr. 759 "Rīcības plānā personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā" (turpmāk – Rīcības plāns) 3.7.punktā un 3.8.punktā minētajiem paredzētajiem pasākumiem;</p> <p>3) Nepieciešamības gadījumā juridisko jautājumu aspektā LSK piesaistīs pieredzējušu juristu;</p> <p>4) Aktivitāšu īstenošanas laikā jebkuru šaubu gadījumā, kas attiecas uz noslēgtā līgumu īstenošanu, LSK koordinators konsultēties ar SIF kontaktpersonu līguma izpildes jautājumos;</p> <p>5) LSK sekos patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu datu drošības aspektiem visos pakalpojuma sniegšanas etapos;</p> <p>6) u.c.</p>	<p>Juridisko jautājumu aspektā nebija nepieciešamības piesaistīt juristu.</p> <p>Lai veicinātu sociālo mentoru un sociālo darbinieku izglītību ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem saistītos juridiskajos jautājumos tika noorganizēts vienas dienas seminārs Latvijas Republikas Tiesībsarga birojā. Tiesībsarga juristi, kas strādā ar patvēruma meklētāju un bēgļu jautājumiem sniedza ieskatu Latvijas likumdošanas un Eiropas Savienības tiesību normās, kas skar mērķa grupu, kā arī atbildēja uz neskaidriem jautājumiem. Tāpat sociālie mentori un sociālie darbinieki regulāri konsultējas ar Latvijas Cilvēktiesību centra juristiem.</p> <p>LSK pakalpojuma sniegšanas laikā regulāri konsultējās ar PMLP Patvēruma meklētāju nodaļas ekspertiem juridiskajos jautājumos.</p> <p>LSK regulāri sekoja līdzi patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu datu drošības aspektiem visās pakalpojuma sniegšanas aktivitātēs.</p>
Vidējs	Mediji un sabiedrības attieksme	<p>1) Saistībā ar personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, uzņemšanas procesu Latvijā, līdz šim novērota izteikta sabiedrības un mediju interese. Informācija, ievērojot līgumā noteikto personu datu konfidencialitāti, LSK programmas īstenošanas laikā līdz šim regulāri sniegta un tiks sniegta visiem Latvijas vadošajiem medijiem (televīzija, laikraksti, interneta ziņu portāli, radio), atsaucoties uz žurnālistu aicinājumiem sniegt intervijas;</p> <p>2) nepieciešamības gadījumā tiks organizēti LSK pasākumi mediju informēšanai saistībā ar sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojuma sniegšanu;</p> <p>3) LSK aktīvi turpinās piedalīties Latvijā rīkotajās konferencēs, semināros un diskusijās (piem., LR Saeimā, dažādu vēstniecību, pašvaldību un NVO organizētos pasākumos), kas saistītas ar bēgļu uzņemšanas procesiem Latvijā un citviet</p>	<p>1) LSK regulāri sniedza informāciju masu medijiem (pēc pieprasījuma). Pakalpojuma sniegšanas laikā netika novērota pastiprināta mediju un sabiedrības uzmanība pakalpojuma sniegšanas gaitai. 2019.gada februāra mēnesī Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijas deputāti februārī apmeklēja PMC, kur pārliecinājās, ka sociālais darbs un mentoru pakalpojumi bēgļiem un patvēruma meklētājiem tiek nodrošināti kvalitatīvi. Vizītes laikā klātesoši bija dažādu mediju pārstāvji, kas vēlāk presē un TV pozitīvi atspoguļoja deputātu vizīti.</p> <p>2) Tā kā interese par pakalpojuma sniegšanu no masu mediju puses bija zema, nebija nepieciešamības organizēt pasākumus mediju informēšanai;</p>

	<p>pasaulē. LSK regulāri informēs pasākumu dalībniekus, kā arī, izmantojot LSK komunikācijas tīklus (mājaslapa www.redcross.lv, Facebook profils www.facebook.com/LatvijasSarkanaisKrusts, LSK ikmēneša e-avīze u.c.) par Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu Latvijā;</p> <p>4) LSK turpinās pretdiskriminācijas, cilvēktiesību, sociālās integrācijas, pilsoniskās sabiedrības, tolerances jomu veicināšanu. Tas tiks veikts ar mērķi mazināt šķēršļus Latvijas pilsoniskās sabiedrības izaugsmei un veicināt iedzīvotāju pilsoniskās līdzdalības prasmes un iespējas iesaistīties sabiedrībai nozīmīgu, aktuālu un kopīgu jautājumu risināšanā. Uzkrātā LSK pieredze un aktīvā darbība Latvijas pilsoniskās līdzdalības veicināšanai ir nozīmīgs resurss patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu integrācijas procesa uzlabošanai un sabiedrības tolerances attieksmes pret patvēruma meklētājiem un bēgļiem veicināšanā.</p>	<p>3) Pakalpojuma sniegšanas laikā LSK aktīvi piedalījās Latvijā rīkotajās konferencēs, semināros un diskusijās, kas saistītas ar bēgļu uzņemšanas procesiem Latvijā, patvēruma meklētāju un bēgļu integrāciju sabiedrībā, devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Lietuvas Sarkanā Krustu, kuram ir ilgstoša pieredze darbā ar patvēruma meklētāju un bēgļu, imigrantu integrāciju sabiedrībā.</p> <p>Katru mēnesi LSK sagatavoja informāciju par iepriekšējā mēnesī sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu, izvietojot informāciju LSK komunikācijas tīklos (mājaslapa www.redcross.lv, Facebook profilā www.facebook.com/LatvijasSarkanaisKrusts)</p> <p>Tāpat LSK regulāri izvietoja savā mājas lapā un sociālajos tīklos informāciju par dažādiem integrācijas pasākumiem, ko organizēja LSK, sadarbībā ar partneriem un kuros piedalījās patvēruma meklētāji un personas ar alternatīvo vai bēgļa statusu.</p> <p>4) LSK turpināja pretdiskriminācijas, cilvēktiesību, sociālās integrācijas, pilsoniskās sabiedrības, tolerances jomu veicināšanu patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu integrācijas procesa uzlabošanai un sabiedrības tolerances celšanai pret patvēruma meklētājiem un bēgļiem.</p> <p>LSK pakalpojuma laikā atsaucās uz vairākiem lūgumiem un dalījās savā pieredzē darbā ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem. Piemēram, LSK piedalījās Daugavpils domes organizētajā seminārā par patvēruma meklētāju un bēgļu integrāciju, kas norisinājās Daugavpils domes Eiropas Savienības „Eiropa pilsoņiem” programmas projekta "Demokrātiskās</p>
--	--	---

		<p>iesaistīšanās un sabiedriskās līdzdalības veicināšana" ("WIR") ietvaros, kura mērķis ir izprast ES izstrādāto un pielietoto stratēģiju attiecībā uz integrācijas procesu, īpaši koncentrējoties uz bēgļu integrāciju.</p> <p>Tāpat LSK atsaucās uz Latvijas Pieaugušo izglītības apvienības lūgumu un prezentēja savu darbu ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem ERASMUS + programmas projekta "Sievietes – aktīva sociālās riska grupas sieviešu integrācija darba tirgū, apgūstot pamata prasmes un oficiāli atzīstot savu kompetenci, lai rastu jaunas profesionālas iespējas vietējā komūnā" ietvaros.</p> <p>Tāpat LSK komanda dalījās pieredzē darbā ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem Latvijas Universitātes Sociālā darba maģistrantūras studentiem un citu valstu Sarkanā Krusta pārstāvjiem.</p>
--	--	--

VIII. Finanses

Līguma summa, saskaņā ar LSK 2018. gada 21. maija iepirkuma līgumu ar SIF Nr. S-SIF-2018-13 par „Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu”, sastādīja 666 000.00 EUR. Visā pakalpojuma sniegšanas laikā tika apgūti 242 400.00 EUR, kas sastāda **34,6% no visas līguma summas.**

IX. Sadarbības partneri, veiktās aktivitātes un publicitātes pasākumi

Jau pakalpojuma sniegšanas pirmajos mēnešos LSK komandai izveidojās un pārskata periodā turpinājās laba sadarbība ar dažādām valsts iestādēm (LR Labklājības ministrija, LR Iekšlietu ministrija, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūra, Sabiedrības integrācijas fonds u.c.), izglītības iestādēm (Latvijas Universitātes Pedagoģijas, Psiholoģijas un Mākslas fakultāte, Latvijas Universitātes Āzijas studiju programmas mācībspēki un studenti, Rīgas 93. vidusskola, Rīgas Starptautiskā skola, Apvienoto Arābu Emirātu vēstniecību Latvijā u.c.), kā arī ar Latvijas pašvaldībām (Rīgas, Daugavpils, Ropažu, Siguldas, Rīgas Sociālo dienestu u.c.), nevalstiskajām un ārvalstu organizācijām (biedrība "Gribu palīdzēt bēgļiem", „Droša māja”, biedrība „Tuvāk”, „Caritas Latvija”, „Pieaugušo izglītības centrs”, Starptautiskās migrācijas organizāciju”, UNCHR u.c.), privātpersonām un uzņēmumiem („Olainfarm”, Rīgas Zooloģiskais dārzs, Latvijas Etnogrāfiskais Brīvdabas muzejs, Latvijas Futbola federācija u.c.).

Īpaši laba sadarbība jau no pakalpojuma sniegšanas sākuma ir izveidojusies un turpinās ar patvēruma meklētāju izmitināšanas centra Muceniekos (PMIC) administrāciju, kas ir atvērta

sadarbībai ar LSK. PMIC administrācija, gan Ropažu novada dome 2019.gada pavasarī uzņēma LSK sadarbības partnerus no dažādām Eiropas Savienības dalībvalstīm, kas strādā ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem un izstāstīja par savu pieredzi, izaicinājumiem un labo praksi bēgļu un patvēruma meklētāju integrācijas procesos.

Vairāki integrācijas pasākumi notikuši ar Ropažu novada domes atbalstu. 2019.gads iesākās ar kopēju piparkūku cepšanu Ropažu novada domes multifunkcionālajā centrā, kur sociālie mentori kopā ar patvēruma meklētāju un bēgļu bērniem cepa piparkūkas, spēlēja dažādas galda spēles un gāja rotaļās.

Ropažu novada dome ir bijusi atsaucīga neskaitāmiem LSK organizētajiem pasākumiem patvēruma meklētājiem un bēgļiem, nodrošinot autobusu uz dažādām ekskursiju vietām – Tērveti, Siguldu u.c. Tāpat ar Ropažu novada domes atbalstu trīs klientu bērniem bija iespēja piedalīties piecu dienu, par vides aizsardzību izglītojošā nometnē, kopā ar vietējiem un Moldovas republikas bērniem.

Tāpat pakalpojuma pēdējā periodā ir izveidojusies cieša sadarbība ar Ropažu novada Bāriņtiesu, saistībā ar nepilngadīgo nepavadīto klientu - patvēruma meklētāju.

Pakalpojuma sniegšanas laikā, sadarbībā ar biedrību “Gribu palīdzēt bēgļiem”, tika rasti vairāk kā 4 risinājumi klientu steidzamu ārstniecisko izdevumu segšanai, dažādu sadzīves lietu ziedošanai, pulciņu apmaksāšanai bērniem, notika sadarbība saistībā ar pārvietotajām personām, kā arī rasti risinājumi latviešu valodas apguvei ar GPB brīvprātīgo atbalstu.

Ar Rīgas 93. vidusskolu, kurā mācās vairāki patvēruma meklētāju un bēgļu bērni, veiksmīga sadarbība ilgst jau no pirmā pakalpojuma sniegšanas mēneša.

Veiksmīga sadarbība izvērtās ar Latvijas Universitātes Pedagoģijas, Psiholoģijas un Mākslas fakultātes brīvprātīgajiem, kas pasniedza latviešu valodas kursus PMIC Muceniekos.

Kopš 2018.gada rudens turpinājās sadarbība ar Rīgas Starptautisko skolu, kuras audzēkņi un pedagogi palīdzēja klientu bērniem apgūt angļu valodu dažādām neformālām metodēm, kā arī sagādāja patvēruma meklētāju un bēgļu bērniem pašu saziemas Ziemassvētku dāvanas. 2019.gada vasarā Rīgas Starptautiskā skola saziemoja līdzekļus, par kuriem vairāk kā 60 patvēruma meklētāji un bērni apmeklēja Rīgas Zoodārzu, bet vienam bērnam, patvēruma meklētājam no Ukrainas bija iespēja piedalīties Latvijas junioru boksa čempionātā Jelgavā, gūstot pirmo vietu savā vecuma grupā.

LSK sociālo mentoru un sociālo darbinieku komandai pakalpojuma sniegšanas laikā izveidojās laba sadarbība ar Iekšlietu ministrijas Cilvēktirdzniecības apkarošanas nodaļu, kuras pārstāve apmācīja LSK darbiniekus par cilvēktirdzniecības atpazīšanu, tās veidiem un to, kā cilvēktirdzniecība attiecas uz patvēruma meklētājiem un bēgļiem gan Latvijā, gan starptautiski.

Tāpat LSK sociālajiem mentoriem un sociālajiem darbiniekiem ir izveidojusies laba sadarbība ar LR Tiesībsarga biroju, kurā notika saturīgas apmācības par juridiskajiem aspektiem patvēruma meklētāju un personu ar alternatīvo un bēgļa statusu lietās ar Latvijas Cilvēktiesību centru un Latvijas Bērnu tiesību inspekciju.

LSK komandai izveidojusies arī laba sadarbība ar Starptautiskās migrācijas organizācijas Latvijā pārstāvniecību, kuras vadītājs Ilmārs Mežs informēja sociālos mentorus un sociālos darbiniekus par patvēruma meklētāju brīvprātīgās izbraukšanas procedūru un palīdzību, ko var sniegt Starptautiskās Migrācijas organizācijas (IMO) pārstāvniecība Latvijā, ja patvēruma meklētājs

labprātīgi vēlas atgriezties savā izcelsmes zemē. Savukārt LSK no savas puses ir palīdzējis IMO ar bērnu ratiņu sagādi un citu nepieciešamo lietu sagādi.

LSK ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar Latvijas Futbola federāciju, kas patvēruma meklētājiem un bēgļiem ziedoja 40 futbola biļetes uz Latvijas – Izraēlas un Latvijas – Slovākijas spēlēm UEFA EIRO – 2020 atlases spēļu ietvaros un citām futbola spēlēm.

Laba sadarbība brīvprātīgā darba veikšanā izveidojās arī ar mērķa grupu, proti, - patvēruma meklētāji pēc savas iniciatīvas labprāt iesaistījās LSK simtgades organizēšanā, Latvijas simtgades svinību organizēšanā PMIC Muceniekos, darbojās kā brīvprātīgie LSK humānās kravas izkraušanā. Lai palīdzētu patvēruma meklētājiem integrēties vietējā kopienā, Pasaules talkas un Mežu dienu ietvaros Ropažos, 2019.gada .septembrī, sociālie mentori kopā ar klientiem no Nigērijas un citiem Ropažu novada iedzīvotājiem, pašvaldības darbiniekiem un vadību atjaunoja Latvijā garāko ābeļu aleju, iestādot vairāk nekā 30 jaunas ābelītes.

LSK pārskata perioda laikā arī **atsaucās uz vairākiem sadarbības aicinājumiem un dalījās savā pieredzē darbā ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem:**

- LSK izveidojās laba sadarbība ar Daugavpils domi, kur aprīļa mēnesī LSK sociālais mentors prezentēja LSK pakalpojuma „Sociālo mentoru un sociālo darbinieku pakalpojuma sniegšana patvēruma meklētājiem un bēgļiem ar alternatīvo vai bēgļa statusu” pieredzi seminārā par patvēruma meklētāju un bēgļu integrāciju. Seminārs norisinājās Daugavpils domes Eiropas Savienības „Eiropa pilsoņiem” programmas projekta "Demokrātiskās iesaistīšanās un sabiedriskās līdzdalības veicināšana" ("WIR") ietvaros, kura mērķis ir izprast ES izstrādāto un pielietoto stratēģiju attiecībā uz integrācijas procesu, īpaši koncentrējoties uz bēgļu integrāciju;

- LSK atsaucās uz Pieaugušo izglītības centra lūgumu un prezentēja savu darbu ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem Latvijas Pieaugušo izglītības apvienības organizētajā ERASMUS+ programmas projekta “Sievietes – Aktīva sociālās riska grupas sieviešu integrācija darba tirgū, apgūstot pamata prasmes un oficiāli atzīstot savu kompetenci, lai rastu jaunas profesionālas iespējas vietējā komūnā” starptautiskajā mācību seminārā, kurā piedalījās pārstāvji no 8 valstīm - Rumānijas, Bulgārijas, Slovēnijas, Itālijas, Portugāles, Spānijas, Vācijas un Latvijas;

- 2019.gada maija mēnesī LSK komanda stāstīja par savu pieredzi darbā ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem Latvijas Universitātes Sociālā darba maģistrantūras studentiem.

Sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu, 2018.gada decembrī patvēruma meklētāju un bēgļu bērniem bija iespēja piedalīties Ziemassvētkiem veltītā pasākumā, t.i. – apmeklēt kinoteātri, saņemt dāvanas no Salatēta, kas tika sagādātas LSK starptautiskā projekta „AVAIL - bēgļu un patvēruma meklētāju viedokļu paušanas veicināšana viņu integrācijas un dzīves prasmju uzlabošanai” ietvaros, kā arī doties ekskursijā uz Latvijas Nacionālo bibliotēku.

2018.gada februārī 4 patvēruma meklētāju un bēgļu bērni no Afganistānas, Ēģiptes un Krievijas un Sīrijas sociālā mentora pavadībā piedalījās ikgadējās Latvijas “Ēnu dienās” Latvijas Republikas Saeimā, lai gūtu ieskatu par Latvijas valdības darbību.

Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijas deputāti februārī apmeklēja PMIC, kur pārliecinājās, ka sociālais darbs un mentoru pakalpojumi bēgļiem un patvēruma meklētājiem tiek nodrošināti kvalitatīvi⁵. Vizītes laikā klātesoši bija dažādi mediji, piemēram, Latvijas televīzija u.c.

⁵ <https://www.tvnet.lv/6527935/deputati-muceniekos-atzini-zi-mentoru-darbu-ar-begliem>

Ar LSK atbalstu, martā patvēruma meklētāju un bēgļu ģimenes kopā ar bērniem un saviem sociālajiem mentoriem apmeklēja Latvijas Leļļu teātra izrādi „Koko-Riko”, pēc kuras bija ļoti pozitīvas atsauksmes un pausta klientu vēlme vairāk apmeklēt teātra un citus kultūras pasākumus, lai mazinātu sociālo atstumtību un izolētību.

2018.gada pavasarī patvēruma meklētāju un bēgļu ģimenēm ar bērniem kopā ar sociālajiem mentoriem bija iespēja doties ekskursijā uz Šokolādes muzeju, kur paralēli vairākās valodās norisinājās ekskursija gida pavadībā, tika degustēta „Laimas” šokolāde un bērniem bija iespēja piedalīties šokolādes izstrādājumu tapšanas radošajā darbnīcā.

27. martā LSK starptautiskā projekta „AVAIL - bēgļu un patvēruma meklētāju viedokļu paušanas veicināšana viņu integrācijas un dzīves prasmju uzlabošanai” ietvaros notika starptautiska konference “Integrācija: humānisms kā integrācijas instruments”. Konferencē ar savu dzīves stāstu un redzējumu par iekļaušanos Latvijas sabiedrībā piedalījās viens klients - Krievijas pilsonis ar bēgļa statusu - un viens bijušais klients no Sudānas ar alternatīvo statusu. Abi veiksmīgi integrējušies Latvijā. Konferencē klātesošajiem Latvijas valsts iestāžu un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem ar dažādo valstu pieredzi bēgļu integrācijas aktivitāšu organizēšanā uzstājās sadarbības partneri no Itālijas, Latvijas, Vācijas, Īrijas un Lielbritānijas Sarkanā Krusta nacionālajām biedrībām, kā arī no starptautiskās Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness biedrību federācijas.

2018.gada aprīļa sākumā trīs patvēruma meklētāji kopā ar sociālo mentoru devās uz Latvijas Kara muzeju, kur gida pavadībā iepazinās ar būtiskākajiem notikumiem Latvijas cīņā par brīvību un aplūkoja tematiskās izstādes. Apmeklēts tika arī Rīgas Centrāltirgus – viens no lielākajiem tirgiem Eiropā, kur aplūkoja jaunatvērto paviljonu un iepazinās ar tirgus vēsturi. Patvēruma meklētājiem un bēgļiem šīs ekskursijas laikā bija iespēja paviesoties un izstaigāt arī Latvijas Nacionālo bibliotēku.

2019.gada rudenī 7 patvēruma meklētāji (PMIC iemītnieki) vien no tiem viens kubietis, ķīnietis un pieci nīģērieši savu sociālo mentoru pavadībā devās tūrē pa Vecrīgu. Ekskursijas gida lomu uzņēma LSK sociālais mentors, ar pieredzi gida darbā. Vairāku stundu garajā ekskursijā tika izstaigātas nozīmīgākās Vecrīgas vietas, tādas kā Pulvertornis, Melngalvju nams, Rīgas pils, Līvu un Doma laukums vairākas Vecrīgas baznīcas, pabeidzot tūri ar Centrāltirgus iepazīšanu.

Lai iepazīstinātu patvēruma meklētājus un bēgļus ar Latvijas vēsturi, kultūru, novadu atšķirībām un senlatviešu nodarbošanās veidiem, 2018.gada maijā, tika organizēta ekskursija uz Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju, kas bija atvērta sadarbībai un pretimnākošs. Muzeja darbinieces un lībiešu kultūras mantojuma un valodas zinātnieces - lībietes Zojas Sīles vadībā, patvēruma meklētāji un bēgļi iepazinās ar Latvijas etnogrāfisko kultūras mantojumu un stāstiem par novadu atšķirībām. Patvēruma meklētājiem un bēgļiem patika gan pati ekskursijas ideja, gan senās un autentiskās ēkas un saimniecības lietas, daži bija pārsteigti par latviešu tradīciju bēniņos turēt zārku, par skalu gaismu un vēl citām kultūru kopīgajām un atšķirīgajām iezīmēm. Pasākumā piedalījās patvēruma meklētāji no Krievijas, Kubas, Azerbaidžānas, Kazahstānas, Turcijas, Ēģiptes, Bangladešas, Sīrijas un Irānas. Kopā ar sociālajiem mentoriem ekskursijā piedalījās 55 dalībnieki.

Atbalstot bēgļu un patvēruma meklētāju vēlmi aktīvi iesaistīties sabiedriskajā dzīvē un piedalīties publiskos pasākumos, 2019.gada 19. maijā LSK sniedza praktisku un emocionālu atbalstu 1 patvēruma meklētāja no Nīģērijas dalībai Tet Rīga Maratonā. Maratona laikā iegūtās emocijas pūsis sauc par neaizmirstamām un ļoti svarīgām viņa personiskajai izaugsmei. Tāpat, viņš ļoti

priecājas par maratona laikā pieredzēto multikulturālo vidi, pozitīvo gaisotni un Latvijas vasarīgajiem laika apstākļiem.

Lielākā daļa pasākumu tika atspoguļoti LSK mājas lapā un LSK sociālā tīklā vietnē *Facebook*, kā arī ikmēneša preses relīzēs.

X. Izaicinājumi un grūtības, turpmāk nepieciešamās darbības

IZGLĪTĪBA

Problēma: Latviešu valodas kursu apguve ir par īsu (80 stundas) patvēruma meklētājiem PMIC centrā, lielākā daļa patvēruma meklētāju neiemācās latviešu valodu pietiekamā līmenī, lai konkurētu darba tirgū. No klientu puses bieži ir saņemtas sūdzības par kursu kvalitāti un formu, kā tie tiek pasniegti. Bērniem latviešu valoda netiek mācīta, kas apgrūtina viņu integrāciju skolās.

Risinājumi: Uzlabot mācību procesu un pagarināt valodas mācību ilgumu (Lietuvā – 3 gadi), nodrošināt bērniem vairāk papildus latviešu valodas stundas izglītības iestādēs.

Problēma: Statusu saņēmušajiem klientiem ir ļoti grūti atrast latviešu valodas kursus, jo tie ir pārpildīti. Savukārt NVA piedāvātie latviešu valodas kursi bezdarbniekiem nereti ir jāgaida vairāki mēneši, bet, kad rinda pienākusi persona jau ir atradusi darbu, līdz ar to tai vairs nepienākas šie kursi. Atrast vakara kursus strādājošiem arī ir izaicinājums, jo arī tie ir pārpildīti.

Risinājums: Valsts apmaksāti latviešu valodas kursi, tiklīdz klients saņem statusu un meklē darbu. Tas būtu arī motivējošāk, nekā kursi pirms statusa saņemšanas, jo nereti klientiem nav motivācijas apmeklēt latviešu valodas kursus PMIC, jo viņi šaubās vai saņems statusu un netiks izraidīti no valsts.

Problēma: Grūtības izpildīt mājas darbus. Skolā bērniem tiek uzdoti tie paši mājasdarbi un kontroldarbi, kas pārējiem. Bērns bez latviešu valodas zināšanām un sagatavošanās skolai nespēj ar tiem patstāvīgi tikt galā, arī vecāki nevar palīdzēt, jo nereti nepārzin ne latviešu, ne krievu, ne angļu valodu.

Risinājums: Pirms mācību gaitu uzsākšanas, bērniem vēlami intensīvi latviešu valodas kursi vismaz 3 mēnešu garumā, kas sasaistīti ar skolas priekšmetiem. Nepieciešama sagatavošana mācību procesam un skolā - latviešu valodas vai mācību mentors.

Problēma: Bērni no Muceniekiem pārsvarā mācās Rīgas 93. Vidusskolā, kas ir ģeogrāfiski tālu no Muceniekiem, ceļā ar sabiedrisko transportu jāpavada vidēji 1.5 h vienā virzienā. Mācības sākās 08:05, līdz ar to bērni ir spiesti celties apmēram plkst. 05.30 no rīta, lai ar diviem sabiedriskajiem transportiem nokļūtu skolā.

Risinājums: Skola tuvāk Patvēruma meklētāju centram Muceniekos un pašvaldības nodrošināts skolas autobuss.

DZĪVESVIETAS ATRAŠANA PĒC STATUSA SAŅEMŠANAS

Problēma: Tiklīdz klients iegūst statusu, tam jāpamet Patvēruma meklētāju centrs Muceniekos vai mēneša laikā pēc vienošanās ar administrāciju, taču pirmreizējs pabalsts, uzsākot patstāvīgu dzīvi ārpus PMIC, ir 278 EUR. Turklāt, klients parasti nav atradis darbu un dzīvesvietu līdz statusa saņemšanai, kas apgrūtina viņa iespējas atrast dzīves vietu nepietiekamo līdzekļu dēļ (ikmēneša pabalsts 139 EUR).

Risinājums: Pabalsta paaugstināšana vai pagaidu mītne, "pusceļa māja", līdz klients atrod darbu, ir spējīgs pats maksāt par dzīvesvietas īrēšanu, vai pabalstu celšana.

Problēma: Nevienā normatīvajā aktā nav atrunāta kārtība, kādā statusu saņēmējiem ir jāpamet PMIC (cik ilgā laikā, kādas rīcības seko, ja personas atsakās pamest PMIC u.c.), līdz ar to atsevišķi

klienti izmanto šo situāciju un ilgstoši nepiekrīt pamest PMIC, atsakās no sociālo mentoru atrastajām dzīves vietām.

Risinājums: Grozīt PMIC kārtības noteikumus, paredzot PMIC pamešanas kārtību.

Problēma: Atrast dzīvesvietu statusu saņēmējiem, t.i., ar to saistīto pirmreizējo iemaksu pieprasījums, dārga īres maksa, izīrētāju nelaiņnā attieksme. Sociālie mentori sāk meklēt dzīvojamo vietu klientiem uzreiz pēc statusa saņemšanas, taču klienti pēc statusa saņemšanas nav gatavi uzsākt patstāvīgu dzīvi ārpus PMIC, jo vispirms ir jāsāk meklēt darbs, ir nepietiekamas valodas zināšanas un mazs finansiāls atbalsts, lai uzsāktu patstāvīgu dzīvi.

Risinājums: Nodrošināt vismaz gada garumā “pusceļa māju” vai īres maksas segšanu vismaz gada garumā visiem statusu saņēmējiem.

Problēma: Uzsākot patstāvīgu dzīvi, klientiem nav pietiekami līdzekļu, lai iekārtotu mājokli un iegādātos elementāras sadzīves lietas (PMLP projekts nodrošina “starta paku” 70 EUR apmērā un par šo summu klientam ir jāiegādājas nepieciešamās sadzīves lietas), taču, kā rāda prakse, tas ir nepietiekami - iekārtot mitekli, kurā bieži nav dzīvošanai nepieciešamās lietas (piem.,gulta, ledusskapis, veļasmašīna, virtuves piederumi, dvieļi , gultas veļa utt.).

Risinājums: Palielināt “starta pakas” lielumu, atbilstoši reālām izmaksām.

Problēma: Patvēruma meklētājiem nav deklarēta dzīves vieta, kas apgrūtina uzreiz pēc statusa saņemšanas saņemt sociālo palīdzību, kā arī iespēju izmitināt klientus īslaicīgajās uzturēšanās mītnēs, pastāv prasība būt deklarētam Rīgā. Tāpat, gadījumos, kad jāiesaista bāriņtiesa, ir problēmas, jo klienti nav deklarēti nevienā pašvaldībā.

Risinājums: Deklarēt klientus PMIC, piemēram, uz noteiktu laiku.

NODARBINĀTĪBA

Problēma: Patvēruma meklētāji nav tiesīgi strādāt līdz statusa saņemšanai (vidēji 6-9 mēneši).

Risinājums: Saīsināt statusa izskatīšanas laiku un paredzēt izņēmumus, kad klienti varētu strādāt, kas veicinātu viņu labklājību, kā arī sekmētu nodarbinātību.

Problēma: Likums paredz, ka patvēruma meklētājam pēc 6 mēnešiem, ja nav saņemts PMLP lēmums, ir tiesības strādāt Latvijā bez ierobežojuma, taču tas neattiecas uz uzņēmējdarbību vai saimnieciskās darbības veicējiem. Patvēruma meklētājam, Irākas pilsonim, ar atļauju strādāt Latvijā bez ierobežojuma, nebija iespējams reģistrēt saimniecisko darbību, jo personas koda neesamība liedz deklarēt adresi, kas ir obligāta prasība, lai reģistrētos kā saimnieciskās darbības veicējs Latvijā. Arī saņemot statusu, nav atbalstošu un veicinošu pasākumu, lai uzsāktu uzņēmējdarbību, līdz ar to pakalpojuma sniegšanas laikā neviens no statusu saņēmējiem nav nodibinājis savu uzņēmumu.

Risinājums: Izdarīt izmaiņas likumdošanā, kas ļautu patvēruma meklētājiem uzsākt saimniecisko darbību. Sadarbība ar biznesa inkubatoriem, ar sociālās uzņēmējdarbības asociāciju, veicinot mazo biznesu izveidi. Kā to rāda citu valstu pieredze, bēgļi ir veiksmīgi mazo uzņēmumu vadītāji (tostarp sociālā uzņēmējdarbībā, ēdināšanas u.c. sfērās).

VESELĪBA

Problēma: Atrast ģimenes ārstus, jo ne visi ģimenes ārsti vēlas strādāt ar pacientiem, kas nerunā ne latviešu, ne krievu, ne angļu valodās. Apgrūtināta komunikācija ar ārstiem rodas valodas barjeras dēļ, jo īpaši ar psihiatru vai psihologu, kur sarunas notiek ar starpnieku – tulku.

Tāpat nereti medicīnas iestādes neatzīst personu ar statusu dokumentus, jo tajos nav Latvijas personas kods vai arī pieprasa samaksu par pakalpojumiem, kas pienākas statusu saņēmējiem bez maksas

Risinājums: Vadlīnijas, informācija ārstniecības iestāžu personālam.

SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

Problēma: Patvēruma meklētājiem nav deklarēta dzīves vieta, kas apgrūtina pēc statusa saņemšanas uzreiz saņemt sociālo palīdzību, kā arī iespēju izmitināt klientus īslaicīgajās uzturēšanās mītnēs, ko pastāv prasība būt deklarētam Rīgā. Tāpat gadījumos, kad jāiesaista bāriņtiesa, ir problēmas, jo klienti nav deklarēti nevienā pašvaldībā.

Risinājums: Deklarēšanas sistēmas atvieglošana, izdarot izņēmumus.

Problēma: Patvēruma meklētājiem nav iespējas piemērot Latvijas likumdošanu attiecībā uz vardarbību ģimenē, proti, vardarbības ģimenē gadījumā nav iespējama varmākas nošķiršana no upura. Tāpat nav iespējams saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, ievieojot upuri ar/bez bērniem krīzes centrā, ja viņa/-š cieš no vardarbības.

Risinājums: Izdarīt izmaiņas likumdošanā, dodot iespēju saņemt rehabilitācijas pakalpojumus arī patvēruma meklētājiem bez deklarētās dzīvesvietas

Problēma : Personām ar alternatīvo statusu, atšķirībā no personas ar bēgļu statusu, nav iespējams saņemt lielāko daļu sociālos pabalstus: valsts ģimenes pabalstu, bērna invalīda kopšanas pabalstu, bērna piedzimšanas pabalstu.

Risinājums: Vienādot alternatīvo statusu saņēmušo tiesības ar bēgļa statusu saņēmušo tiesībām, kā to paredz Rīcības plāns ⁶, jo abas ir personas ar starptautisku aizsardzību.

Problēma: Personām ar alternatīvo statusu ir īsāks VSAA izmaksātais pabalsta ilgums – 7 mēneši, personām ar bēgļa statusu – 10 mēneši.

Risinājums: Vienādot alternatīvo statusu saņēmušo tiesības ar bēgļa statusu saņēmušo tiesībām, kā to paredz Rīcības plāns, jo abas ir personas ar starptautisku aizsardzību.

BANKU KONTU ATVĒRŠANA

Problēma: Nereti bankas, bez paskaidrojuma atsakās atvērt kontu statusu saņēmušajiem klientiem, kas apgrūtina sociālo pabalstu saņemšanu

Risinājums: Līdz šim, klientiem, kuriem bankas atsakās atvērt kontu, ar sociālā mentora palīdzību, konts tiek atvērts Latvijas pastā, taču tas ir apgrūtināts, jo no pasta var izņemt tikai skaidru naudu un par to ir jāmaksā komisijas nauda.

XI. Sasniegtie rezultāti

Sasniegtie rezultāti pakalpojuma sniegšanas laikā :

- nodrošināta sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšana uzreiz pēc ierašanās Latvijā gan Eiropas Savienības pārvietošanas programmas ietvaros uz Latviju pārvietotajiem patvēruma meklētājiem, gan personām, kas Latvijā ieradušās patstāvīgi;

- sekmēta efektīvāka patvēruma meklētāju pilnvērtīga sociālekonomiskā iekļaušanās Latvijā;

- sekmēta patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu integrācija sabiedrībā, organizējot dažādus kultūras, mākslas un izglītojošus pasākumus u.c.

- regulāri – katru mēnesi sociālajiem darbiniekiem un sociālajiem mentoriem tika nodrošinātas supervīzijas - gan kopējās, gan individuālās, pēc nepieciešamības. Kopumā pakalpojuma sniegšanas laikā notikušas 31 kvalifikācijas celšanas apmācības un 13 supervīzijas

⁶ 2015. g. MK rīkojums 2015. gada 2. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.759 „Rīcības plāns personām, kurām nepieciešama starptautiska aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā”

sociālajiem darbiniekiem sociālajiem mentoriem, lai sociālo mentoru un sociālo darbinieku pakalpojums tiktu veikts profesionāli”

- pakalpojums tika reģistrēts Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā
- tika izstrādātas divas Stratēģijas „Rīcības stratēģija par pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu patvēruma meklētājiem uzreiz pēc viņu ierašanās Latvijā pirms statusa saņemšanas un „Rīcības stratēģija par pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu patvēruma meklētājiem, kas saņēmuši lēmumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu”, kā arī “Novērtēšanas metodika sociālā gadījuma vadīšanas procesa noslēgumā”.

XII. Secinājumi un ieteikumi, priekšlikumi / ierosinājumi turpmākai pakalpojuma īstenošanai.

Apkopojot 18 mēnešu laikā sniegto pakalpojumu no sociālā darba perspektīvas, secinājumi un ieteikumi ir sekojoši:

- Ņemot vērā klientu atšķirīgos kultūras, tradīciju, izcelsmes valstis un dažādus posttraumatiskos stāvokļus pēc bēgļa gaitām, vienam sociālajam darbiniekam ir pārāk liels klientu skaits, lai nodrošinātu kvalitatīvu pakalpojumu. Klientu skaitam nevajadzētu būt lielākam par 15-20 vienam sociālajam darbiniekam (pakalpojuma sniegšanas laikā vadošajam sociālajam darbiniekam vidēji bija 52 klienti, sociālajam darbiniekam – 36 klienti)⁷.
- Pakalpojuma sniegšanas periods pēc statusa saņemšanas (12 mēneši) atsevišķos gadījumos (atkarīgs no klienta novērtējuma sarežģītības pakāpes) ir pārāk īss, lai sekmīgi īstenotu klienta sociālekonomisko plānu un iekļaušanos sabiedrībā. Tam ir nepieciešami vismaz divi līdz trīs gadi atsevišķos gadījumos (Lietuvā – 3 gadi).
- Ja pakalpojums ilgst 12 mēnešus, tad pēc pakalpojuma sniegšanas beigām nodrošināt pakalpojuma pēctecību, piemēram, izvērtēt iespēju, lai sociālā mentora pakalpojumu nodrošinātu Sociālais dienests vai cita institūcija.
- „Klienta lietās” nepieciešams samazināt pielikumu skaitu, piemēram, dublējas sociālā darbinieka darba pārskata atskaite ar sociālā mentora darba pārskata atskaiti.
- Ņemot vērā iepriekš minēto sadaļā „Izaicinājumi un grūtības, turpmāk nepieciešamās darbības”, rast iespēju pārskatīt 2015. gada 2. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.759 “Rīcības plāns personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā” atbilstību šī brīža situācijai (pabalstu lielumu pārskatīšana u.c.) vai īstenot Rīcības plānā noteiktos pasākumus (piem., latviešu valodas apguve 120 h apmērā gan pieaugušajiem, gan bērniem, mācību materiālu latviešu apguvei izstrāde, skolotāju apmācība, mājokļa īres segšana gadu pēc statusa iegūšanas, alternatīvo statusu un bēgļa statusa tiesību uz dažādiem pakalpojumiem izlīdzināšana u.c.).

⁷ Klienti var būt gan ģimene, gan indivīds.